

JAARVERSLAG 2014
VAN HET
VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

EINDRAPPORTERING BEHEERSOVEREENKOMST 2011-2015

30 maart 2015

Inhoudsopgave

<i>Voorwoord</i>	5
<i>Het Vlaams Energieagentschap</i>	7
1. Missie, visie en waarden	7
2. Doelstellingen	7
3. Taken en bevoegdheden	8
<i>Uitvoering strategische en operationele organisatiedoelstellingen uit de beheersovereenkomst</i>	9
1. Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van het efficiënte gebruik van energie kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs	10
1.1. Het VEA zal de implementatie coördineren van de bepalingen van de Europese richtlijn energie-efficiëntie die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden.....	10
1.2. Het VEA zal de omzetting in Vlaamse regelgeving voorbereiden van de bepalingen van de gereviseerde Europese richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen (EPBD-richtlijn).....	11
1.3. Het VEA zal een actieplan bijna-energie neutrale gebouwen uitwerken	12
1.4. Het VEA zal een stappenplan uitwerken tot het stapsgewijs verstrengen van de EPB-eisen voor nieuwbouw tot 2021	13
1.5. Het VEA zal de implementatie voorbereiden van het energieprestatiecertificatensysteem voor niet-residentiële gebouwen	14
1.6. Het VEA wil, geïntegreerd in een certificatiesoftware, een gebruiksvriendelijke maatwerkadviesmodule voor residentiële gebouwen laten ontwikkelen	15
1.7. Het VEA zal een ontwerp van besluit voorbereiden over de stroomlijning van de erkenningsregelingen voor de energiedeskundigen type A en type B.....	15
1.8. Het VEA wil meewerken aan de uitwerking van een geïntegreerde berekeningsmethode voor de energieprestaties van gebouwen	16
1.9. Het VEA wil ter ondersteuning van de implementatie van de verstrengde energieprestatierregelgeving een EPB-software van de tweede generatie ter beschikking stellen van verslaggevers en architecten	17
1.10. Het VEA zal de lopende energiebeleidsovereenkomsten evalueren en het overleg over de opmaak van een of meer nieuwe overeenkomsten coördineren en ondersteunen	18
1.11. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPB-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPB-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving.....	19
1.12. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPC-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPC-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving.....	20
1.13. Het VEA zal de energieprestatierregelgeving handhaven op het vlak van de tijdige indiening van de startverklaring en de EPB-aangifte	21
1.14. Het VEA zal de energieprestatierregelgeving handhaven op het vlak van het voldoen aan de EPB-eisen	22
1.15. Het VEA zal de energieprestatierregelgeving handhaven op het vlak van waarheidsgetrouwe rapportering van de energieprestaties door de EPB-verslaggever.....	24
1.16. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor bestaande woongebouwen handhaven	25
1.17. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor publieke gebouwen handhaven	28
1.18. Het VEA zal de energieprestatierregelgeving inzake de energieprestaties van nieuwe en vernieuwde gebouwen evalueren	30
1.19. Het VEA zal een tweede evaluatie uitvoeren van de energieprestatierregelgeving inzake de energiecertificatie van bestaande gebouwen.....	30
1.20. Het VEA zal de energieprestatierregelgeving monitoren en de ontwikkelingen analyseren	31
1.21. Het VEA zal een actieplan uitwerken en implementeren voor de kwaliteitsborging van de opleidingen tot energiedeskundige	32
1.22. Het VEA zal de aanvragen beoordelen die worden ingediend in het kader van de subsidieregeling voor energieconsulentenprojecten	33
1.23. Het VEA zal het Energierenovatieprogramma 2020 uitvoeren en monitoren.....	33
1.24. Het VEA zal de REG-actieplannen en -rapporten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders beoordelen	35
1.25. Het VEA zal een evaluatierapport aan de minister voorleggen over de REG-openbaredienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders	35
1.26. Het VEA zal de premieaanvragen van de sociale verhuurkantoren beoordelen.....	35

1.27.	Het VEA zal op basis van de lijsten van de netbeheerders de uitbetalingsdossiers voor de Vlaamse dakisolatiepremie opmaken	36
1.28.	Het VEA zal de aanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energie-investeringen beoordelen.....	36
1.29.	Het VEA zal de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning beoordelen	38
1.30.	Het VEA zal het departement LNE adviseren over de dossiers in het kader van het thema energie van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de provincies.....	39
2.	Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling kwaliteitsvol en efficiënt implementeren om de Europese kwantitatieve doelstellingen voor 2020 te behalen en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.....	40
2.1.	Het VEA zal een beleidskader uitwerken om de duurzame inzet van vaste en gasvormige biomassa voor energieproductie te realiseren.....	40
2.2.	Het VEA zal een voorstel voor een verplicht minimumaandeel hernieuwbare energie in gebouwvoorschriften voorbereiden	41
2.3.	Het VEA zal in overleg met de andere gewesten en de federale overheid een voorstel voor een kwalificatieregeling tot bewaking van de opleidingen voor installateurs kleinschalige hernieuwbare-energie-installaties uitwerken	41
2.4.	Het VEA wil het Vlaams actieplan hernieuwbare energie 2020 mee uitvoeren, monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen om te voldoen aan de tussentijdse doelstellingen van richtlijn 2009/28/EG.....	42
2.5.	Het VEA voert doorlopend overleg en monitort de ontwikkeling van technieken en omgevingsvoorwaarden om aan de minister regelmatig een evaluatie van de onrendabele toppen inzake hernieuwbare energie en WKK te kunnen voorleggen	43
2.6.	Het VEA zal de realisatie van de doelstellingen voor warmte-krachtkoppeling in het Vlaamse Gewest monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen.....	44
2.7.	Het VEA zal voor de gewestelijke energiebevoegdheden de vereiste input leveren om te voldoen aan de evaluatie- en rapporteringsverplichtingen voorgeschreven door de Europese richtlijnen inzake hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling	45
2.8.	Het VEA zal de werkprogramma's monitoren van de vzw's met een werkingssubsidie (Cogen, ODE, Biogas-E, Quest).....	46
2.9.	Het VEA zal de werkzaamheden van de Interdepartementale Windwerkgroep organiseren en coördineren tot implementatie van de omzendbrief windenergie	46
2.10.	Het VEA zal de subsidieaanvragen beoordelen in het kader van de demonstratieprojecten bij openbare besturen en vzw's (micro-WKK en warmtepompen)	47
2.11.	Het VEA zal een marktintroductieplan voor micro-WKK-installaties voorbereiden.....	47
3.	Het VEA wil de Vlaamse beleidsmaatregelen ter bestrijding van energiearmoede kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.....	49
3.1.	Het VEA zal een voorstel uitwerken voor de financiële ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten	50
3.2.	Het VEA zal regelmatig een evaluatie voorleggen aan de minister over de sociale openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders.....	50
3.3.	Het VEA zal de waarborgaanvragen beoordelen voor FRGE-leningen aan lokale entiteiten	52
3.4.	Het VEA zal meewerken aan de evaluatie van de maatregel inzake de toekenning van een jaarlijkse hoeveelheid gratis elektriciteit	53
4.	Het VEA wil via gerichte communicatieacties de actiebereidheid bij de bevolking, bedrijven en organisaties inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie verhogen.....	54
4.1.	Het VEA wil een proefproject opzetten op basis waarvan een stappenplan kan worden opgesteld om lokale energieloketten uit te bouwen	56
4.2.	Het VEA zal een gestructureerd informatie- en kennissysteem exploiteren voor het managen en beantwoorden van de algemene informatievragen die binnenkomen op energie@vlaanderen.be	56
4.3.	Het VEA zal externe sensibiliserings- en communicatieacties voeren inzake het energieverbruik en milieuvriendelijke energieproductie (via beurzen en de media)	57
4.4.	Het VEA zal positief gewaardeerde informatiebrochures en -folders over REG en milieuvriendelijke energieproductie laagdrempelig ter beschikking stellen	58
4.5.	Het VEA zal een gebruiksvriendelijke en drukbezochte website beheren	59
5.	Het VEA zal de minister ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de energiebeleidscyclus.....	60
5.1.	Het VEA zal input leveren voor de beleidsbrieven van de minister	60

- 5.2. Het VEA zal energierapporten ter beschikking stellen met betrouwbare gegevens over de energieproductie en het -verbruik per sector..... 60
- 5.3. Het VEA zal meewerken aan de opmaak, uitvoering, rapportering en evaluatie van het Vlaams Klimaatbeleidsplan voor de acties waarvoor het agentschap trekker is 61

***Interne werking* 62**

1. Het VEA zal de maturiteit van zijn organisatie verbeteren door een verbetertraject op te zetten 63

- 1.1. Jaarlijks actualiseren van de zelfevaluatie volgens de thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing 63
- 1.2. Jaarlijks een verbetertraject voor de relevante thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing concretiseren in het ondernemingsplan op basis van de jaarlijkse actualisatie van de zelfevaluatie en, indien beschikbaar, op basis van aanbevelingen geformuleerd door controle instanties 63

2. Het VEA wil bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten realiseren door een verbetertraject op te zetten 67

- 2.1. Vermindering van de personeelsbehoeften van het VEA voor de processen die in de nutsmatrix voor het agentschap als afstootbare processen of processen met een beperkte meerwaarde voor het Vlaamse energiebeleid worden gecatalogeerd..... 67
- 2.2. Jaarlijkse systematische doorlichting van de processen met het oog op mogelijke automatisaties 68
- 2.3. Uitbouwen van een energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron..... 68
- 2.4. Monitoringtool ontwikkelen voor het meten van efficiëntiewinsten 69

***Uitvoering begroting*..... 70**

***Personeel*..... 73**

1. Personeelsbestand (toestand 31 december 2014)..... 73

2. Personeelsplan (toestand 31 december 2014) 73

***Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen*..... 74**

Voorwoord

Het voorliggend jaarverslag 2014 van het Vlaams Energieagentschap (VEA) bevat de rapportering over de uitvoering van de beheersovereenkomst 2011-2015 en het ondernemingsplan 2014. Voor iedere organisatiedoelstelling wordt in eerste instantie de doelstelling uit de beheersovereenkomst hernomen. Voor strategische organisatiedoelstellingen (SOD) gebeurt dit met vermelding van effectindicator, streefnorm en realisatiegraad eind 2014. Voor operationele organisatiedoelstellingen (OOD) worden de prestatie-indicator, de prestatienorm en de realisatiegraad eind 2014 vermeld.

Op 5 december 2014 heeft de Vlaamse Regering beslist dat de beheersovereenkomsten worden afgeschaft. Wat de lopende beheersovereenkomsten betreft, is rapportering over het werkjaar 2014 nog steeds vereist. Deze is namelijk gekoppeld aan de evaluatie van de leidend ambtenaar. Voorliggende jaarverslag betreft dan ook de eindrapportering over de beheersovereenkomst 2011-2015.

Dit jaarverslag geeft aan dat het agentschap in 2014 opnieuw heel wat projecten tot een goed einde heeft gebracht en voor heel wat recurrente processen goede prestaties heeft geboekt.

Het VEA heeft in 2014 tijdig de voorbereiding voor de opmaak van het derde Vlaams actieplan energie-efficiëntie afgerond. Het derde Vlaams actieplan energie-efficiëntie werd op 28 maart 2014 meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Begin 2014 werd het regelgevingsproces afgerond dat uitvoering geeft aan de door het VEA afgewerkte EPB-evaluatie 2013. Deze regelgeving was het sluitstuk tot volledige omzetting van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen wat de EPB-regelgeving betreft. Wat de implementatie van de EPB-regelgeving betreft, stond 2014 verder in het teken van de voorbereiding van de invoering van de EPB-eisen voor ingrijpende energetische renovaties en installatie-eisen vanaf 1 januari 2015, de nieuwe erkenningsregeling voor EPB-verslaggevers en de nieuwe release van de EPB-software 3G en frontoffice van de energieprestatiedatabank die hiermee gepaard gingen. Vanuit een gericht voorlopersbeleid en een constructieve samenwerking met de stakeholders werd het maatschappelijke draagvlak voor bijna-energieneutraal (BEN) bouwen, de bouwstandaard voor 2021, opgebouwd en is BEN-bouwen op korte termijn al een begrip geworden waar steeds meer bouwprofessionelen en kandidaat-bouwers zich naar richten. In april 2014 werd een uitgebreid consortium van partners opgericht voor de wetenschappelijke en technische ondersteuning van het EPB-platform, dat de samenwerking tussen de gewesten beoogt omtrent aanpassingen en verbeteringen aan de EPB-rekenmethodiek.

Het VEA heeft in 2014 de tweede evaluatie van de EPC-regelgeving afgerond. De voornaamste reeds geïmplementeerde actie betreft de release eind 2014 van een nieuwe certificatiesoftware voor residentiële gebouwen.

Het VEA heeft ervoor gezorgd dat de taken van het begin 2015 te ontbinden FRGE tijdig werden overgedragen naar het Vlaamse Gewest. Dit is gebeurd volgens de afspraken gemaakt in het kader van de zesde staatshervorming en het specifieke overgangprotocol van 15 mei 2014. Er werd een decretale machtiging voorzien voor het toekennen van leningen door het Vlaamse Gewest via lokale entiteiten. In de begroting voor 2015 werd het benodigde budget voor nieuwe leningen ingeschreven.

Binnen het sociaal energiebeleid ging het VEA verder op het elan van continue optimalisatie. Zo trad vanaf juli 2014 een nieuwe procedure voor de briefwisseling van de netbeheerders naar wanbetalers in werking waarmee jaarlijks ruim 5 miljoen euro wordt bespaard op kosten die worden doorgerekend naar klanten of het nettatarief. Voor wat betreft de betaalplannen voor energieschulden werd samen met de VREG in oktober 2014 een goede praktijk gepubliceerd die de leveranciers stimuleert op een uniforme manier betaalplannen aan te bieden.

In 2014 werden opnieuw de onrendabele toppen en bijhorende bandingfactoren berekend voor de groenestroom- en warmte-krachtcertificaten. De ontwerprapporten werden eerst voorgelegd aan de stakeholders. Tevens werd een evaluatie van de quota- en productiedoelstellingen opgemaakt.

De overdracht van het team certificatedossiers van de VREG naar het VEA vanaf 1 april 2014 werd op een vlotte manier gerealiseerd.

Na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering heeft het agentschap waardevolle input aangeleverd voor de opmaak van de beleidsnota Energie 2014-2019. Deze input werd in de eerste helft van 2014 uitgewerkt in verschillende interne voorbereidingsessies.

Het VEA heeft in 2014 ook verder werk gemaakt van haar organisatiebeheersing. Het tweede beleidsgericht rapport voor het VEA werd eind 2014 door Audit Vlaanderen ter beschikking gesteld en schetst een positieve stand van zaken. De acties die het VEA op het vlak van organisatiebeheersing heeft ondernomen, resulteerden in een hoge realisatiegraad van de aanbevelingen en in een positieve evolutie van de maturiteit op het vlak van interne controle/organisatiebeheersing.

In 2014 heeft het VEA voor alle parlementaire vragen (schriftelijke vragen, vragen om uitleg en interpellaties) tijdig de gevraagde input aangeleverd.

Het jaarverslag geeft aan dat het agentschap in 2014 opnieuw zeer goed heeft gepresteerd. Een vaststelling blijft wel dat voor een aantal processen de personeelsbezetting van het agentschap krap is en niet in verhouding staat tot de jaardoelstellingen en verwachtingen. Een bijkomende onverwachte opdracht leidt quasi zeker tot vertragingen bij de uitvoering van andere taken en opdrachten. Voor een aantal jaardoelstellingen moet het agentschap dan ook rapporteren dat ze met een zekere vertraging werden gerealiseerd.

Het Vlaams Energieagentschap

1. Missie, visie en waarden

Het besluit tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap, werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 16 april 2004.

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) heeft formeel zijn werking opgestart vanaf 1 april 2006.

Onze missie:

Het evalueren, voorbereiden en uitvoeren van een op duurzaamheid gericht energiebeleid door het inzetten van de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier.

Onze visie:

Het Vlaams Energieagentschap ontplooit zich verder als een klantvriendelijke en betrouwbare overheidsinstantie die:

- *binnen zijn mogelijkheden bijdraagt tot het stimuleren van het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie;*
- *via sturende maatregelen en doorgedreven communicatie tracht de samenleving te doordringen van de boodschap dat de meest milieuvriendelijke, de meest goedkope én dus de meest sociale energie deze is welke niet wordt verspild;*
- *flexibel en efficiënt inspeelt op veranderende omgevingsfactoren;*
- *medewerkers de kans biedt zichzelf te vervolmaken en ruime aandacht heeft voor een stimulerende werksfeer met een goede balans tussen werk en privé.*

Onze waarden:

Het VEA heeft de ambitie om een geloofwaardige, efficiënt functionerende en slagkrachtige organisatie te zijn die steunt op samenwerking en een goede werksfeer. Om dat te realiseren, passen we in ons denken en handelen volgende waarden toe:

- *Openheid.*
- *Daadkracht.*
- *Vertrouwen.*
- *Wendbaarheid.*
- *Teamgeest.*

2. Doelstellingen

In de beheersovereenkomst 2011-2015, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 november 2010, werden volgende strategische doelstellingen van het VEA beschreven:

- *Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van het efficiënte gebruik van energie kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.*
- *Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling kwaliteitsvol en efficiënt implementeren om de Europese kwantitatieve doelstellingen voor 2020 te behalen, en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.*

- *Het VEA wil de Vlaamse beleidsmaatregelen ter bestrijding van energiearmoede kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs.*
- *Het VEA wil via gerichte communicatieacties de actiebereidheid bij de bevolking, bedrijven en organisaties inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie verhogen.*
- *Het VEA zal de minister ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de energiebeleidscyclus.*

Idem, maar voor de interne werking van het VEA:

- *Het VEA zal de maturiteit van zijn organisatie verbeteren door een verbetertraject op te zetten.*
- *Het VEA wil bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten realiseren door een verbetertraject op te zetten.*

Voor de onderliggende operationele doelstellingen, die jaarlijks verfijnd en uitgewerkt worden in een ondernemingsplan, wordt verwezen naar de beheersovereenkomst.

3. Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van het VEA staan beschreven in zijn oprichtingsbesluit. In het kader van de realisatie van zijn missie en visie voert het agentschap volgende beleidsuitvoerende taken uit:

- *het bevorderen van het rationeel energiegebruik en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;*
- *het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;*
- *het voeren van sensibiliserings- en communicatieacties inzake milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik;*
- *het uitvoering geven aan de regelgeving in verband met beheer en uitbouw van de distributienetten van elektriciteit, gas en warmte;*
- *het uitvoeren, of laten uitvoeren, van analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering;*
- *het verwerken van de uit de beleidsuitvoering verworven informatie met het oog op het toeleveren aan het departement van beleidsgerichte input;*
- *het bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams klimaatbeleidsplan;*
- *alle andere beleidsuitvoerende taken betreffende het energiebeleid die bij decreet of door de Vlaamse Regering aan het Vlaams Energieagentschap worden toevertrouwd.*

**Uitvoering strategische en operationele
organisatiedoelstellingen uit de
beheersovereenkomst**

1. Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van het efficiënte gebruik van energie kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- *Effectindicator: Finaal energiebesparingspercentage.*

- *Streefnorm: Evolutie conform de doelstellingen zoals door de Vlaamse Regering vooropgesteld in het tweede en derde actieplan energie-efficiëntie.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Uit de berekeningen voor het derde actieplan energie-efficiëntie (maart 2014) blijkt dat eind 2012 16.499 GWh energie werd bespaard in de niet-VER sectoren. De streefwaarde voor 2016 volgens de richtlijn energie-efficiëntie (16.959 GWh) werd dus reeds in 2012 bijna gerealiseerd.*

1.1. Het VEA zal de implementatie coördineren van de bepalingen van de Europese richtlijn energie-efficiëntie die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie*

- *Prestatienorm: Het ontwerp van het tweede Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie wordt uiterlijk op 31 mei 2011 aan de minister bezorgd. Het ontwerp van het derde Vlaams actieplan energie-efficiëntie wordt uiterlijk op 28 februari 2014 aan de minister bezorgd.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

De huidige richtlijn energie-efficiëntie¹ vervangt zowel de WKK-richtlijn van 2004 als de richtlijn energie-efficiëntie van 2006, behalve de artikels met betrekking tot de 9% streefwaarde in 2016. Doelstelling van de richtlijn is o.a. om tegen 2020 het energieverbruik ten opzichte van een business-as-usual scenario te verminderen met 20% in de Europese Unie.

Het VEA coördineerde en leverde input in 2014 voor de volgende werkzaamheden op Vlaams niveau:

- In uitvoering van de richtlijn, de redactie van het driejaarlijkse Vlaams actieplan energie-efficiëntie dat aan de Europese Commissie wordt aangeleverd als onderdeel van een nationaal gecoördineerd plan;
- De volledige omzetting van de Europese richtlijn in Vlaamse regelgeving tegen 5 juni 2014

Het derde Vlaams actieplan energie-efficiëntie

Op 28 maart 2014 nam de Vlaamse Regering formeel akte van het derde Vlaams actieplan energie-efficiëntie. Uit dit plan blijkt dat eind 2016 een energiebesparing van 14% kan worden gerealiseerd, dus opmerkelijk hoger dan de streefwaarde van 9% uit de richtlijn. Het actieplan omvatte tevens een eerste versie van de langetermijnstrategie voor de grondige

¹ Richtlijn 2012/27/EU van 25 oktober 2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG.

renovatie van gebouwen die conform artikel 4 van de richtlijn tegen eind april 2014 moest worden aangemeld. Op 5 mei 2014 werd het derde nationaal actieplan, bestaande uit de actieplannen van de drie gewesten en van de federale overheid, aan de Europese Commissie bezorgd.

Omzetting van de richtlijn energie-efficiëntie

De richtlijn energie-efficiëntie moest uiterlijk op 5 juni 2014 volledig zijn omgezet. Op die datum kon het Vlaamse Gewest nog geen volledige omzetting notificeren. België ontving op 24 juli 2014 van de Commissie een ingebrekestelling. Voor het verstrijken van de toegestane antwoordtermijn is het ontbrekend besluit van de Vlaamse Regering voor de omzetting van de richtlijn gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (september 2014), waardoor het Vlaams Gewest – wat haar bevoegdheden betreft – op 21 november een volledige omzetting van de richtlijn kon aanmelden. De andere gewesten en de federale overheid hebben nog geen volledige omzetting genotificeerd.

1.2. Het VEA zal de omzetting in Vlaamse regelgeving voorbereiden van de bepalingen van de gereviseerde Europese richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen (EPBD-richtlijn)

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerp van regelgeving.*

- *Prestatienorm: Het ontwerp van regelgeving wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Met vertraging gerealiseerd.*

Een aantal bepalingen van de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen² werden omgezet met het besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2011 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid. De bepalingen die een decretale basis vereisen, zijn grotendeels omgezet via het decreet van 18 november 2011 houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid.

De volledige omzetting van de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen vereiste nog een regelgevingsproces dat werd opgestart in het kader van de EPB-evaluatie 2013. Het gewijzigde Energiebesluit en het ontwerp van wijzigingsdecreet werden op 29 november 2013 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het wijzigingsdecreet is uiteindelijk op 26 februari 2014 definitief goedgekeurd. Het gewijzigde regelgevende kader regelt volgende zaken:

- De definitie van bijna-energie neutrale nieuwbouw is in kader van de EPB-evaluatie 2013 uitgewerkt op basis van het kostenoptimaal niveau van de energieprestatie van typegebouwen. Er wordt een E30-peil vooropgesteld als het bijna-energie neutrale doel voor nieuwbouwwoningen in 2021. E40 wordt het bijna-energie neutrale doel voor

² Richtlijn 2010/31/EU van 19 mei 2010 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de energieprestatie van gebouwen.

kantoor- en schoolgebouwen in 2021. Overheidsgebouwen moeten al in 2019 aan E40 voldoen.

- De tussentijdse aanscherpingsstappen van het E-peil op weg naar het BEN-bouwen in 2021 (en 2019 voor overheidsgebouwen) zijn vastgelegd. De E-peileisen worden stelselmatig verlaagd. De aanscherping van de isolatie-eisen voor de verschillende constructiedelen, zoals buitenmuren, daken, vensters, vloeren, enz. vanaf 2016 zijn vastgelegd.
- Er worden eisen opgelegd aan technische installaties die vanaf 2015 in bestaande gebouwen nieuw geïnstalleerd, vervangen of verbeterd worden.
- Er wordt een E-peileis ingevoerd bij ingrijpende energetische renovaties vanaf 2015.
- De omzetting van een aantal definities van de Europese richtlijn.
- Het toepassingsgebied wordt anders omschreven om in lijn te zijn met de Europese richtlijn.

Daarnaast is in de Europese richtlijn de ondergrens van 1000m² voor het uitvoeren van een algemene haalbaarheidsstudie geschrapt. Deze verruiming is niet expliciet in Vlaamse regelgeving omgezet, maar wel impliciet. Sinds 2014 geldt in het Vlaamse Gewest immers de eis om bij nieuwe en grondig gerenoveerde woon-, school-, en kantoorgebouwen een minimumaandeel hernieuwbare energie te voorzien. Bijgevolg onderzoekt de bouwheer automatisch welke technologie het meest haalbaar en aangewezen is voor de specifieke situatie. Het is dan ook overbodig om aan de bouwheer nog de uitvoering van een formele haalbaarheidsstudie op te leggen die aan het VEA moet worden bezorgd.

1.3. Het VEA zal een actieplan bijna-energieneutrale gebouwen uitwerken

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid voorstel van actieplan.*

- *Prestatienorm: Het voorstel van actieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

De Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen bepaalt dat vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energieneutraal (BEN) moeten zijn. In het kader van een voortrekkersrol geldt die verplichting voor de overheid al vanaf 2019 (met name voor nieuwe gebouwen waarin overheidsinstanties zijn gehuisvest die eigenaar zijn van deze gebouwen). De richtlijn stelt tevens dat er een actieplan moet worden opgesteld om een toename van het aantal bijna-energieneutrale gebouwen, zowel bij nieuwbouw als in het bestaande gebouwenpark, te stimuleren.

Het Vlaams actieplan bijna-energieneutrale gebouwen werd in nauw overleg met alle stakeholders uitgewerkt door het VEA. Een ontwerp van Vlaams actieplan bijna-energieneutrale gebouwen werd op 23 maart 2012 als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Na integratie van de feedback van de SERV en de Mina-Raad werd op 21 juni 2012 het finaal actieplan aan de Vlaamse Regering meegedeeld. Het nationaal gecoördineerd actieplan werd op 28 september 2012 ingediend bij de Europese Commissie.

Het VEA heeft externe actoren gevraagd actief mee te werken aan de uitvoering of verdere realisaties van bepaalde acties en maatregelen.

Het VEA was in 2014 zelf de gangmaker voor volgende acties en maatregelen:

- actie 3: EPB-kader voor valorisatie van innovatieve systemen of technologieën;
- actie 4.2: studie luchtdichtheid;
- actie 7.2: individuele certificering van installateurs;
- actie 8 en 10: branding merk 'BEN' en sensibiliserings- & informatiecampagnes gericht naar voorlopers;
- actie 13: Handleiding BEN-bouwen
- actie 15: opschuivende voorwaarden stimuli;
- actie 17: erkenning energieprestatie door financiële sector (energiebeleidsovereenkomst met de kredietgevers);
- actie 19: uitwerking van de energieprestatieregelgeving voor BEN-gebouwen (o.a. aanscherpingspad, minimum niveau hernieuwbare energie).

De handleiding BEN-bouwen werd in 2014 afgewerkt en ondersteunt de bouwheer bij het bouwen van een nieuwe BEN-woning door duidelijk de taken van de betrokken partijen af te bakenen en te beschrijven.

1.4. Het VEA zal een stappenplan uitwerken tot het stapsgewijs verstrengen van de EPB-eisen voor nieuwbouw tot 2021

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid voorstel van stappenplan.

- Prestatienorm: Het voorstel van stappenplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Met vertraging gerealiseerd. Op 13 juni 2013 heeft VEA het voorstel van stappenplan aan de minister bezorgd.

In het kader van de implementatie van de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen moesten een aantal studies worden uitgevoerd, o.a. met betrekking tot de kostenoptimale niveaus van de energieprestatie-eisen.

Het kostenoptimale niveau van de minimeisen inzake energieprestatie wordt in de richtlijn gedefinieerd als het energieprestatieniveau dat gedurende de geraamde economische levensduur de laagste kosten met zich meebrengt. De lidstaten moeten de kostenoptimale niveaus van de minimeisen inzake energieprestatie berekenen aan de hand van het ter beschikking gestelde vergelijkend methodologisch kader en de resultaten vergelijken van die berekening met de geldende minimeisen inzake energieprestatie.

Het VEA heeft de nodige studies uitgevoerd in de loop van 2012-2013. De resultaten ervan werden eind mei 2013 gerapporteerd aan de Europese Commissie. Deze rapportering kadert tevens in de vijfjaarlijkse verplichte rapporteringscyclus waarin aan de commissie verslag moet worden uitgebracht over de inputgegevens, de veronderstellingen en de resultaten van de berekeningen.

Mede op basis van deze beleidsvoorbereidende studies heeft de Vlaamse Regering de definitie van bijna-energie neutrale nieuwbouw en het stapsgewijs aanscherpingspad voor de EPB-eisen tot 2021 in het besluit van 29 november 2013 vastgelegd.

De Vlaamse Regering besliste op 19 oktober 2013 ook om het VEA te gelasten in het kader van de decretaal voorziene tweejaarlijkse evaluatie van de EPB-methode en EPB-eisen, een voorstel uit te werken voor een nieuwe parameter (en bijhorende eisenpad richting 2021) voor de energie-efficiëntie van de gebouwschil. Hiervoor werd in 2014 een beleidsondersteunende studie aanbesteed.

Het VEA heeft in 2014 ook de aanbesteding van de studies naar de kostenoptimale EPB-eisen voor de residentiële en niet-residentiële gebouwen afgerond. De resultaten van deze studies worden opgenomen in de tweejaarlijkse evaluatie van de EPB-eisen die in 2015 wordt opgemaakt.

1.5. Het VEA zal de implementatie voorbereiden van het energieprestatiecertificatensysteem voor niet-residentiële gebouwen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van ontwerp van ministerieel besluit dat de datum van inwerkingtreding vastlegt.

- Prestatienorm: Het ontwerp van ministerieel besluit wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Niet gerealiseerd.

Op 5 december 2008 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan het besluit met betrekking tot de energieprestatiecertificatie bij verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen.

Het besluit moet nog door middel van een ministerieel besluit in werking worden gesteld. Een effectieve inwerkingtreding is pas zinvol indien er een certificatiesoftware beschikbaar is en er voldoende energiedeskundigen type D zijn erkend om de energieprestatiecertificaten voor niet-residentiële gebouwen op te maken.

Om erkend te kunnen worden, moet een kandidaat-energiedeskundige type D een door het VEA erkende opleiding hebben gevolgd. Een belangrijke module van de opleiding zal bestaan uit het strikt na te leven inspectieprotocol en de verplicht te gebruiken certificatiesoftware. De opleidingen kunnen dan ook maar pas starten van zodra de certificatiesoftware en het inspectieprotocol beschikbaar zijn.

Voor de berekening van de energieprestaties van bestaande, niet-residentiële gebouwen werd in samenspraak met de andere gewesten gekozen om een Nederlandse rekenmethodiek en software aan te passen aan de Belgische context. De gezamenlijke opdracht werd eind mei 2010 toegekend aan de NV BuildDesk. Voor de ontwikkeling van de rekenmethodiek is wetenschappelijke ondersteuning vereist. Hiervoor werd, eveneens samen met de andere gewesten, een algemene offerteaanvraag gelanceerd.

Sinds de zomer van 2014 is de conceptrekenmethodiek beschikbaar. Het bijhorende inspectieprotocol voor de verzameling van alle invoergegevens zal tegen het voorjaar van

2015 worden afgewerkt. De rekenmethodiek en het inspectieprotocol zullen dan samen worden getest op een aantal gebouwen. Afhankelijk van de resultaten van de testen, zullen de rekenmethodiek en het inspectieprotocol worden bijgestuurd. Zodra de rekenmethodiek en het inspectieprotocol definitief zijn, wordt gestart met de softwareontwikkeling.

1.6. Het VEA wil, geïntegreerd in een certificatiesoftware, een gebruiksvriendelijke maatwerkadviesmodule voor residentiële gebouwen laten ontwikkelen

- *Prestatie-indicator: Release van de maatwerkadviesmodule.*
- *Prestatienorm: Release uiterlijk op 31 december 2012.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Project loopt vertraging op.*

Het licentie- en onderhoudscontract voor het gebruik van de certificatiesoftware EPACT liep af op 1 december 2014.

Het VEA heeft er in kader van de EPC-evaluatie 2014 voor geopteerd om voor de opmaak van het EPC voor bestaande residentiële gebouwen een nieuwe webbased applicatie te laten ontwikkelen. De nieuwe webapplicatie werd begin december in gebruik genomen. In de nieuwe software werden een aantal nieuwe functionaliteiten toegevoegd, vooral wat betreft gebruiksvriendelijkheid, maar de formulestructuur en het inspectieprotocol werden niet gewijzigd. Deze certificatiesoftware zal op termijn verder worden uitgebouwd met een adviesmodule. Het adviesluik zal worden gekaderd in het stimuleren van het pad dat moet worden afgelegd om de woning te laten voldoen aan een BEN-woning.

1.7. Het VEA zal een ontwerp van besluit voorbereiden over de stroomlijning van de erkenningsregelingen voor de energiedeskundigen type A en type B

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.*
- *Prestatienorm: Het ontwerp van besluit wordt uiterlijk op 31 juli 2012 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Niet meer van toepassing. Het maatwerkadvies wordt vervangen door een BEN-advies. De competenties voor het opstellen van een BEN-advies worden in samenwerking met AKOV vastgelegd*

Tijdens de vorige legislatuur werd een stroomlijning van de energiedeskundigen type A en B voorzien samen met een integratie van het maatwerkadvies in de EPC-software.

In plaats van zeer gedetailleerd individuele maatregelen door te rekenen en op te sommen in een maatwerkadvies, is het zinvoller om een algemeen BEN (bijna energieneutraal)-advies te formuleren over hoe een bepaalde woning het BEN-niveau kan bereiken. Het is hierbij de bedoeling een algemeen beeld te schetsen van wat er nog nodig is om het BEN-niveau te halen, samen met een inschatting van de financiële parameters, zonder de indruk te willen wekken volledig en allesomvattend te zijn. Wanneer de eigenaar op basis van een BEN-advies

stappen wil zetten om zijn woning te verbeteren, zal hij hiervoor nog steeds een architect of andere specialist moeten inschakelen. De definitie van het BEN-niveau voor een bestaande woning zal in de eerste helft van 2015 worden vastgelegd in het kader van het Renovatiepact. Nadat de definitie vastligt, kan gestart worden met de uitwerking van het BEN-advies.

Aan energiedeskundigen die een BEN-advies mogen afleveren, moeten hogere competentie-eisen opgelegd worden dan aan de huidige energiedeskundigen type A. Het geven van een grondig advies is immers heel wat complexer dan het louter registreren en rapporteren van een bestaande situatie. In samenwerking met AKOV (Agentschap voor Kwaliteitszorg voor Onderwijs en Vorming) wordt in het kader van de beroepskwalificatie nagegaan welke types energiedeskundigen over welke competenties zouden moeten beschikken. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de “energiedeskundige EPC” en de “energiedeskundige BEN-advies”.

1.8. Het VEA wil meewerken aan de uitwerking van een geïntegreerde berekeningsmethode voor de energieprestaties van gebouwen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid uitvoeringsplan om, bij voorkeur samen met de andere gewesten, een geïntegreerde berekeningsmethode voor de energieprestaties van gebouwen uit te werken

- Prestatienorm: Het uitvoeringsplan wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het uitvoeringsplan werd op 23 maart 2011 aan de minister bezorgd

Een visiegroep binnen het VEA heeft de verschillen tussen de diverse methodes geïnventariseerd en de mogelijk pistes voor de aanpak van het integratieproject uitgewerkt. De visiegroep heeft vervolgens een plan van aanpak voor het integratieproject opgesteld. Dit uitvoeringsplan werd op 23 maart 2011 aan de minister bezorgd.

Dit plan van aanpak houdt in dat de twee projecten ‘EPC niet-residentieel’ (bestaande bouw) en ‘studie andere specifieke bestemmingen’ (nieuwbouw) parallel worden opgevolgd en zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd om tot een geïntegreerde methode te komen voor niet-residentiële nieuwe en bestaande gebouwen. Naast de berekeningsmethodiek is het ook nodig om de bestemmingen (functies) en het indelen van complexe gebouwen af te stemmen. Op basis van de ervaring met niet-residentiële gebouwen kan nadien worden beslist om voor residentiële gebouwen een gelijkaardige piste te volgen.

Het project ‘EPC niet-residentieel’ en de studie ‘andere specifieke bestemmingen’ werden in juni 2011 opgestart. Deze twee projecten worden door het VEA opgevolgd en zoveel mogelijk op elkaar afgestemd om tot een geïntegreerde methode te komen voor niet-residentiële nieuwe en bestaande gebouwen. Naast de berekeningsmethodiek werden ook de bestemmingen (functies) en het indelen van complexe gebouwen afgestemd. Een nota met de stand van zaken omtrent de stroomlijning van de berekeningsmethodiek voor niet-residentiële gebouwen op basis van de lopende studies, werd eind 2014 aan het kabinet van de minister bezorgd. Eind 2014 werd ook een nota met plan van aanpak voor de stroomlijning van de rekenmethodes voor residentiële gebouwen uitgewerkt. Het voorstel van het VEA betreft het uitbreiden van het huidige EPB-platform, waarin de gewesten samenwerken aan de

rekenmethodieken voor nieuwbouw, naar een breder platform waarin ook de stroomlijning met de rekenmethodieken voor bestaande gebouwen wordt bewaakt. Aangezien de uitwerking van de rekenmethodiek voor bestaande residentiële gebouwen door elk gewest afzonderlijk gebeurde, moet in een eerste stap worden nagegaan of de andere gewesten willen meestappen in deze aanpak. Indien de andere gewesten geïnteresseerd zijn in een verdere samenwerking, is de volgende stap het inventariseren van de verschillen tussen alle rekenmethodes (zowel voor bestaande gebouwen als nieuwe gebouwen en over de verschillende gewesten heen). Daarna kan worden nagegaan op welke manier een samenwerkingsplatform kan worden uitgebouwd.

1.9. Het VEA wil ter ondersteuning van de implementatie van de verstrengde energieprestatieregelgeving een EPB-software van de tweede generatie ter beschikking stellen van verslaggevers en architecten

- *Prestatie-indicator: Release van de EPB-software van de tweede generatie.*
- *Prestatienorm: Release uiterlijk op 31 december 2012.*
- *Realisatiegraad eind 2014: De realisatie van deze doelstelling heeft vertraging opgelopen. De publieke release is doorgedaan begin 2014.*

De evaluaties van de energieprestatieregelgeving door het VEA toonden aan dat de EPB-software een heikel punt blijft. De andere gewesten hebben door het bedrijf Altran een alternatieve software laten ontwikkelen die in 2010 officieel werd uitgebracht. Deze software is duidelijk een EPB-software van een nieuwe generatie. De gebruiksvriendelijkheid en visuele mogelijkheden liggen een stuk hoger en het ontwikkelen van nieuwe functionaliteiten zou een stuk vlotter verlopen dan in de organisch gestructureerde Vlaamse EPB-software.

De onderhandelingen met de andere gewesten betreffende het verkrijgen van een gebruiks- en aanpassingsrecht op de software, werden in mei 2010 opgestart en in 2012 afgerond. Op 22 maart 2012 gaf de Vlaamse Regering haar toestemming aan de overeenkomst tussen de drie gewesten over het verkrijgen van een gebruiks- en aanpassingsrecht door het Vlaamse Gewest op de software van de andere Gewesten. Op 25 april 2012 werd de overeenkomst ondertekend door de bevoegde ministers van de drie gewesten. Vanaf halfweg 2012 is Altran gestart met de analyseopdracht voor aanpassingen aan de Vlaamse context.

Halfweg 2013 is een Vlaamse versie van de EPB-software 3G beschikbaar gekomen voor testen en opleidingen. Er zijn opleidingen georganiseerd zodat de verslaggevers vertrouwd konden geraken met het nieuwe programma. Het VEA heeft de opleiders getraind en opleidingsmateriaal ter beschikking gesteld zodat de software officieel gereleased kon worden begin 2014. De nieuwe EPB-software 3G is verplicht voor vergunningen aangevraagd vanaf 1 januari 2014.

De EPB-software 3G werd officieel gereleased op 6 januari 2014. Voor projecten met aanvraagdatum vanaf 1 januari 2014 moet verplicht met de nieuwe EPB-software 3G een startverklaring of EPB-aangifte worden ingediend. Het is de bedoeling om tweemaal per jaar een nieuwe versie te releasen. In augustus 2014 werd de tweede versie van de EPB-software 3G gelanceerd. In deze versie is de performantie van de software gevoelig verbeterd. Voordien waren er regelmatig problemen bij projecten met veel EPB-eenheden. In de tweede

helft van 2014 werd een nieuwe release voor begin januari 2015 voorbereid. In deze nieuwe versie zijn de nodige aanpassingen voorzien voor de nieuwe EPB-eisen die vanaf 1 januari 2015 werden ingevoerd (o.a. ingrijpende energetische renovatie, installatie-eisen).

1.10. Het VEA zal de lopende energiebeleidsovereenkomsten evalueren en het overleg over de opmaak van een of meer nieuwe overeenkomsten coördineren en ondersteunen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid ontwerpnota aan de regering over de voortzetting van de aflopende energiebeleidsovereenkomsten.

- Prestatienorm: Ontwerpnota aan de regering wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Met vertraging gerealiseerd. De Vlaamse Regering heeft eind 2012 de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten principieel goedgekeurd.

Het benchmarking- en auditconvenant liepen in principe respectievelijk af eind 2012 en eind 2013. In 2013 heeft de Vlaamse Regering beslist deze convenanten te verlengen tot de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten in werking zijn getreden. Zowel het benchmarking- als het auditconvenant zijn aldus afgelopen op 31 december 2014. Aansluitend zijn de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten in werking getreden.

Het overleg met de sectorvertegenwoordigers (zetelende leden uit Auditcommissie en Commissie Benchmarking) over de voortzetting van de aflopende energiebeleidsovereenkomsten is opgestart in oktober 2011. De politieke standpuntbepaling omtrent de verlenging van de convenanten werd door het VEA voorbereid. Eind 2011 was een conceptnota voor het verlengde convenant beschikbaar waarin de doelgroep, het engagement en de tegenprestaties beschreven stonden. In 2012 werd een ontwerp voor nieuwe energiebeleidsovereenkomsten principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op 2 mei 2013 volgde de bespreking van deze energiebeleidsovereenkomsten in de Commissie Energie van het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering heeft de energiebeleidsovereenkomsten definitief goedgekeurd op 4 april 2014.

Een potentieel struikelblok voor de vlotte implementatie van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten vanaf 1 januari 2015 is het wegvallen van de belangrijkste tegenprestatie vanwege de overheid aan de toetredende bedrijven, met name de verminderde accijnzen. Op 22 december 2014 werd de betreffende staatssteunaanvraag door de federale minister van Financiën zonder overleg met de gewesten ingetrokken. Er moet nu door de federale regering een geheel van compenserende maatregelen worden uitgewerkt die de accijnsverhogingen voor de toetreden bedrijven evenwaardig compenseren. Zoniet komt de effectieve opstart van de energiebeleidsovereenkomsten op de helling te staan.

1.11. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPB-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPB-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving

- Prestatie-indicator: Waardering van verslaggevers en gemeentebesturen voor de beperking van de administratieve lasten van de EPB-regelgeving door de uitbouw van een interactieve ICT-frontoffice.

- Prestatienorm: De waardering ligt eind 2014 hoger dan in 2011.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. In 2011 werd de bevraging gehouden voor de nulmeting. In 2014 werd de éénmeting uitgevoerd.

In het kader van de energieprestatie-regelgeving moeten vanaf 2006 tijdens het bouwproces bepaalde administratieve formaliteiten vervuld worden door gemeenten en EPB-verslaggevers. Hiervoor werd, in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005, de energieprestatiedatabank ontwikkeld om alle gegevens elektronisch te laten doorsturen en centraal bij het VEA te beheren. Iedere gemeente staat in voor het elektronisch verzenden van haar vergunningengegevens. De verslaggever staat in voor het elektronisch indienen van de startverklaring en de EPB-aangifte bij het VEA.

In 2011 werd een nulmeting uitgevoerd inzake de waardering van verslaggevers en gemeentebesturen met betrekking tot administratieve lasten en de frontoffice-applicatie. Op basis van de voornaamste resultaten van deze nulmeting werd een werkplan opgesteld met de voornaamste aanpassingen die de tevredenheid omtrent het gebruik van de energieprestatiedatabank tegen eind 2014 moesten verhogen. De grootste aanpassing op dit vlak, het dossiergebaseerd werken, werd in 2012 uitgevoerd.

Uit de éénmeting van 2014 blijkt dat het werkplan effect heeft gehad waardoor de algemene tevredenheid over de energieprestatiedatabank is gestegen. Er is geen extreme ontevredenheid meer. De tevredenheid stijgt naarmate men meer acties onderneemt op de databank. De meest storende elementen uit 2011 werden goed aangepakt:

- Men is uitgesproken tevreden over functionaliteit om bestanden samen te kunnen opladen en formulieren gezamenlijk te kunnen downloaden.
- De tevredenheid over de structuur en de beschikbaarheid van de databank is gestegen.
- De tevredenheid over de zoekfuncties is er op vooruit gegaan. Toch blijft 17% nog steeds ontevreden over de zoekfuncties.
- De ontevredenheid over de formulieren in het algemeen is gedaald (van 33% naar 15%). Er is echter nog steeds geen grote uitgesproken tevredenheid: 1 op 3 verslaggevers is ontevreden over de bruikbaarheid van de aangifteformulieren en de voorafberekening naar de klanten toe. Vooral een verbetering van de begrijpbaarheid voor de aangifteplichtige van het EPW-formulier en het formulier van de startverklaring en het transmissieformulier kan een positieve impact hebben op de algemene tevredenheid over de formulieren. Aan de formulieren werden geen fundamentele verbeteringen aangebracht in de periode 2011-2014.

1.12. Het VEA zal met het oog op een beperking van administratieve lasten van de EPC-regelgeving een interactieve ICT-frontoffice exploiteren, ter ondersteuning van externen, bij de toepassing van de EPC-regelgeving en die tijdig aanpassen aan wijzigende wetgeving

- Prestatie-indicator: Waardering van energiedeskundigen voor de gebruiksvriendelijkheid van een interactieve ICT-frontoffice.

- Prestatienorm: De waardering ligt eind 2014 hoger dan in 2011.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. In 2011 werd de bevraging gehouden voor de nulmeting. In 2014 werd de éénmeting uitgevoerd.

Vanaf 2007 is de ontwikkeling gestart om de energieprestatiedatabank ook uit te bouwen als centraal systeem en databank voor de implementatie van de energieprestatiecertificatiesystemen. Het systeem met de bijhorende databank is momenteel aldus functioneel opgesplitst in 3 grote groepen:

- Nieuwbouw & verbouwingen: EPB-eisen bij vergunningsplichtige werken;
- EPC (energieprestatiecertificaat) publieke gebouwen;
- EPC verhuur- en verkoop van residentiële gebouwen.

In 2011 werd een nulmeting uitgevoerd inzake de waardering van energiedeskundigen met betrekking tot administratieve lasten en de frontoffice-applicatie. De energiedeskundigen zijn over het algemeen tevreden over de werking van de frontoffice. Het grootste knelpunt is de beschikbaarheid van de certificatiesoftware voor residentiële gebouwen.

In 2014 werd in opdracht van het VEA door het onafhankelijk onderzoeksbureau TNS-Dimarso een nieuw tevredenheidsonderzoek gelanceerd. In het tevredenheidsonderzoek werd gepeild naar de tevredenheid van energiedeskundigen type A en energiedeskundigen publieke gebouwen over de gebruiksvriendelijkheid en beschikbaarheid van de energieprestatiedatabank.

Energiedeskundigen voor publieke gebouwen tonen in 2014 een grotere tevredenheid over de beschikbaarheid van de energieprestatiedatabank dan in 2011 (90% ten opzichte van 75 %). Ook de gebruiksvriendelijkheid is van 74% in 2011 gestegen naar 90% in 2014. Vooral het ontbreken van handige zoekcriteria leidt nog tot enige ontevredenheid.

Ook de energiedeskundigen type A zijn met 90% duidelijk meer tevreden over de beschikbaarheid van de energieprestatiedatabank dan in 2011 (72%). De gebruiksvriendelijkheid wordt met 87% ook beter ervaren dan in 2011 (69%). Uit de afzonderlijke antwoorden kan bovendien afgeleid worden dat de redenen van ontevredenheid meestal niet gekoppeld zijn aan de energieprestatiedatabank, maar aan de certificatiesoftware zelf (Epect). Deze Epect-software werd in december 2014 vervangen door een nieuwe web-applicatie waardoor de grote stoorfactoren (aanloggen, beschikbaarheid en werkingssnelheid) reeds aangepakt zijn.

1.13. Het VEA zal de energieprestatiereggeving handhaven op het vlak van de tijdige indiening van de startverklaring en de EPB-aangifte

- *Prestatie-indicator: Aantal gemeenten waar controle wordt uitgevoerd.*
- *Prestatienorm: In de periode 2011-2015 zijn in alle gemeenten controles uitgevoerd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: 91 gemeenten voor het indienen van de startverklaring, 170 gemeenten voor het indienen van de EPB-aangifte.*

In de (herziene) Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving.

De cijfers van het aantal ingediende documenten in de energieprestatiedatabank tonen aan dat voor een groot aantal bouwprojecten de procedurevereisten van de energieprestatiereggeving worden nageleefd.

Indienjaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal per jaar
2014	7.664	3.699	7.746	5.039	6.589	30.737
2013	8.389	3.841	8.238	5.053	7.219	32.740
2012	7.313	3.772	7.637	4.866	6.949	30.537
2011	6.236	3.321	6.737	4.126	5.737	26.157
2010	6.731	3.519	7.036	4.554	5.796	27.636
2009	6.280	3.491	6.446	4.064	5.081	25.362
2008	6.214	3.439	6.295	4.128	4.962	25.038
2007	4.674	2.641	5.839	3.525	4.404	21.083
2006	911	454	1.418	718	1.060	4.561
Totaal per provincie	54.412	28.177	57.392	36.073	47.797	223.851

Tabel 1: Aantal ingediende startverklaringen per indienjaar

Indienjaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal per jaar
2014	10.310	5.185	9.022	5.791	9.037	39.345
2013	9.874	5.037	8.901	4.823	8.878	37.513
2012	9.222	4.690	8.627	5.773	8.324	36.636
2011	8.362	3.783	8.756	5.492	7.326	33.719
2010	7.136	3.802	7.592	4.939	6.700	30.169
2009	5.279	2.295	5.756	3.543	4.272	21.145
2008	1.951	944	2.319	1.278	1.528	8.020
2007	215	82	361	124	191	973
Totaal per provincie	52.349	25.818	51.334	31.763	46.256	207.520

Tabel 2: Aantal ingediende EPB-aangiften per indienjaar

Het aantal ingediende startverklaringen bleef in 2014 op peil en het aantal ingediende EPB-aangiften heeft in 2014 een recordhoogte bereikt.

Het VEA volgt steekproefsgewijs de vergunde bouwdoossiers op waarvoor geen startverklaring of geen EPB-aangifte wordt ingediend. De aandacht verschoof in 2013 van het versturen van herinneringsbrieven na een bepaalde termijn, naar het versturen van aanmaningen na een vaststelling. Het aantal verstuurd herinneringsbrieven daalde aanzienlijk terwijl het aantal verstuurd aanmaningen sterk is gestegen. Ook het aantal hoorzittingen werd opgedreven. In 2014 werd beslist om verder te focussen op het afhandelen van de bestaande stock aan hoorzittingsdossiers. De nadruk kwam daardoor te liggen op het afwerken van de hoorzittingsdossiers in plaats van op het uitvoeren van nieuwe vaststellingen.

In 2014 werd daarnaast een random steekproef uitgevoerd bij nieuwe eengezinswoningen op de naleving van de procedures. Uit deze steekproef blijkt dat het indienen van de startverklaring zeer goed wordt nageleefd. Bij bijna 92% van de ongeveer 800 gecontroleerde dossiers waren voldoende startverklaringen ingediend. Het tijdig indienen van de aangifte wordt minder goed nageleefd. Bij 70% van de dossiers waren voldoende EPB-aangiftes ingediend. Bij 18% van de dossiers werd vastgesteld dat de EPB-aangifte na de wettelijke indientermijn nog niet was ingediend. Daarnaast waren nog eens 8,5% van de dossiers voorlopig in orde, aangezien de werken nog bezig waren of er nog tijd was om de EPB-aangifte tijdig in te dienen. Hier is dus zeker nog verbetering mogelijk.

Als het VEA via beschikbare toepassingen of via een bezoek ter plaatse vaststelt dat de werken gestart zijn zonder dat er een startverklaring werd ingediend, maant het VEA de aangifteplichtige aan zich binnen een vaste termijn in orde te stellen. In 2014 werden 258 werven ter plaatse bezocht. Er werden 711 aanmaningen verstuurd (2013: 257 en 2012: 33) voor het niet-indienen van de startverklaring voor dossiers in 91 gemeenten. Voor 51 dossiers werd een uitnodiging voor een hoorzitting verzonden (2013: 1 en 2012: 29).

Als het VEA via beschikbare toepassingen (bv. kruispuntbank personen of ondernemingen) of via een bezoek ter plaatse vaststelt dat het gebouw in gebruik is genomen zonder dat er een EPB-aangifte werd ingediend, maant het VEA de aangifteplichtige aan zich binnen een vaste termijn in orde te stellen. Het aantal vaststellingen van ingebruikname bedroeg 1.148 in 2014. Er werden door het VEA 982 aanmaningen verstuurd. Als de EPB-aangifte niet ingediend is na de aanmaningstermijn, wordt een uitnodiging voor een hoorzitting opgestuurd. Voor 370 dossiers (2013: 349 en 2012: 144) werd een hoorzitting georganiseerd.

1.14. Het VEA zal de energiestatistiek handhaven op het vlak van het voldoen aan de EPB-eisen

- *Prestatie-indicator: Aantal dossiers waarvoor een eerste kennisgeving van de boeteberekening op basis van de ingediende EPB-aangifte wordt verstuurd.*
- *Prestatienorm: Jaarlijks worden 2000 kennisgevingsbrieven verstuurd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: 1264 kennisgevingsbrieven verstuurd.*

Het strikte handhavings- en controlebeleid werpt zijn vruchten af. Het gemiddeld E-peil daalt systematisch.

	Alle woongebouwen	Eengezinswoningen	Appartementen
2006	88	86	90
2007	81	80	83
2008	78	77	80
2009	75	72	78
2010	67	64	70
2011	67	65	70
2012	58	57	62
2013	57	56	62

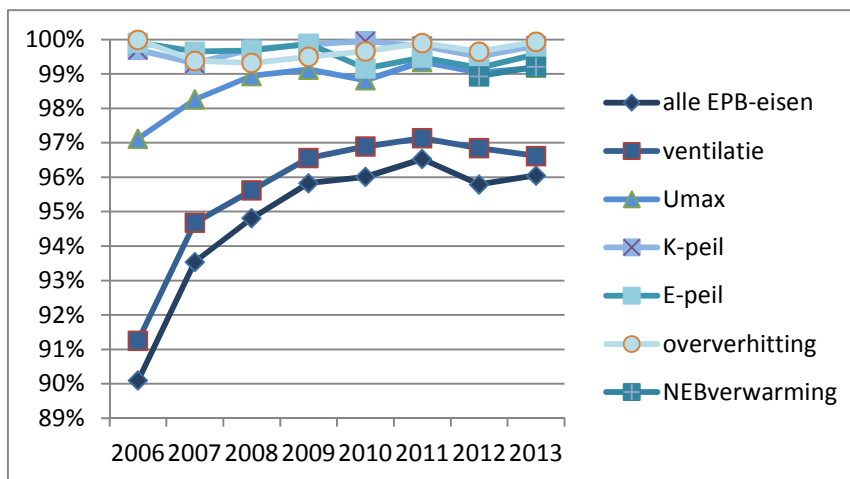
Tabel 3: Evolutie van het gemiddeld E-peil voor woningen en appartementen per aanvraagjaar

In 2008 werd gestart met het opleggen van een administratieve geldboete aan gebouwen die niet voldoen aan de EPB-eisen. Sindsdien moest aan ongeveer 5,5% van het aantal ingediende EPB-aangiften een boete van meer dan 250 euro worden opgelegd voor het niet voldoen aan de EPB-eisen. Tot eind 2010 was het VEA niet in staat om binnen een redelijke termijn de boetedossiers op te starten. Eind 2010 waren in totaal nog maar 1210 dossiers behandeld. Dankzij een uitbreiding van het personeelsbestand die door de Vlaamse Regering eind 2010 was goedgekeurd, konden in 2011 2.024 dossiers en in 2012 3.041 dossiers worden behandeld. In 2013 werden 2.618 dossiers behandeld. In 2014 moest het personeelsbestand worden afgebouwd, wat opnieuw heeft geleid tot een stockopbouw. In 2014 werden 1.264 dossiers behandeld. Evolutie stock op te starten dossiers met boete wegens niet voldoen aan EPB-eisen:

- 31.12.2011: 2536
- 31.12.2012: 1421
- 31.12.2013: 638
- 31.12.2014: 1523

Er worden quasi geen administratieve geldboetes gevestigd voor het niet-naleven van de E-peileis. Wat betreft de naleving van alle EPB-eisen (K, E, U/R en ventilatie), stabiliseert het aantal overtreders. Waar voor de vergunningsaanvragen van 2006 bijna 10% niet aan de EPB-eisen voldeed (met boete > 250 euro), voldoet ongeveer 4% niet voor de vergunningsaanvragen sinds 2009. De meeste overtredingen (gemiddeld 84% van alle boetedossiers) gebeuren op het vlak van ventilatie. Meestal ontbreken enkele ventilatiecomponenten. Het is eerder uitzonderlijk dat er totaal geen ventilatiesysteem geplaatst is.

Figuur 1 toont het aantal EPB-aangiften dat aan de verschillende types EPB-eisen voldoet. Hieruit blijkt dat bijna alle aangiften voldoen voor het E-peil, K-peil, de beperking van oververhitting en de maximale netto energiebehoefte voor verwarming.

Figuur 1: evolutie van het aantal EPB-aangiften dat voldoet aan de verschillende types EPB-eisen

1.15. Het VEA zal de energieprestatierelgeving handhaven op het vlak van waarheidsgetrouwe rapportering van de energieprestaties door de EPB-verslaggever

- *Prestatie-indicator: Aantal EPB-aangiften waarbij de geldigheid van de inputgegevens wordt gecontroleerd (deskaudit).*

- *Prestatienorm: Jaarlijks worden 100 EPB-aangiften gecontroleerd op geldigheid van de inputgegevens.*

- *Realisatiegraad eind 2014: 1131 EPB-aangiften werden gecontroleerd op geldigheid van de invoergegevens.*

- *Prestatie-indicator: Aantal volledig gecontroleerde EPB-aangiften, waarbij naast de geldigheid van de inputgegevens ook de overeenstemming tussen de in de aangifte vermelde specificaties en het gebouw as-built met een plaatsbezoek wordt nagegaan (in-situ-audit).*

- *Prestatienorm: Jaarlijks worden 20 EPB-aangiften gecontroleerd via een bezoek ter plaatse.*

- *Realisatiegraad eind 2014: 15 EPB-aangiften werden gecontroleerd via een bezoek ter plaatse.*

In de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen wordt het belang van handhaving en kwaliteitscontrole onderstreept. Jaarlijks moet een kwaliteitscontrole uitgevoerd worden op een statistisch relevante steekproef van het totale aantal energieprestatiecertificaten bouw.

Bij de controledossiers stelt het VEA regelmatig vast dat de verslaggevers rapporteren dat het gebouw aan de EPB-eisen voldoet, terwijl dat in realiteit niet zo is, of dat het gebouw een E-peil behaalt waarmee het in aanmerking komt voor financiële ondersteuning, terwijl dat in realiteit niet zo is.

Bij het uitvoeren van de controle is het niet mogelijk om vast te stellen of de verslaggever de fout met opzet, uit vergetelheid of onkunde maakte. Eenzelfde fout kan de ene verslaggever bij gebrek aan kennis maken, terwijl de kans bestaat dat een andere verslaggever er bewust verkeerd over rapporteert (eventueel onder druk van de aangifteplichtige) zodat het gebouw beter scoort om bijvoorbeeld te voldoen aan premievoorwaarden of aan de EPB-eisen.

Frequente fouten werden ondertussen in de EPB-software opgenomen als validatieregel zodat de verslaggever die niet meer kan maken. De werkwijze voor het uitvoeren van dit type controles werd op punt gezet. Het bleek immers dat een betere onderbouwing van de vaststellingsdossiers nodig was om juridische problemen bij het verdere verloop te vermijden. Dit zorgt ervoor dat de tijd nodig om een dossier te behandelen, gestegen is.

In 2014 werd voor 73 verslaggevers de handhavingsprocedure opgestart (2013: 172).

1.16. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor bestaande woongebouwen handhaven

- Prestatie-indicator: Aantal gecontroleerde gebouwen op aanwezigheid van het EPC.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 3000 woongebouwen die te koop of te huur worden aangeboden, gecontroleerd op de aanwezigheid van het EPC.
- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Er werden 4479 controles op aanwezigheid van het EPC uitgevoerd.

- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles op basis van een plaatsbezoek.
- Prestatienorm: Jaarlijks wordt de kwaliteit van het EPC voor 12 gebouwen ter plaatse gecontroleerd.
- Realisatiegraad eind 2014: Niet gerealiseerd. Er werden 5 gebouwen ter plaatse gecontroleerd.

- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles via deskaudit.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 600 kwaliteitscontroles uitgevoerd via deskaudit.
- Realisatiegraad eind 2014: Er werd beslist om over te gaan naar aantal gecontroleerde energiedeskundigen.

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen die te koop of te huur worden aangeboden gezocht. Via de energieprestatiedatabank wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is.

Er werden in 2014 4479 controles op de aanwezigheid van de energieprestatiecertificaten voor bestaande residentiële gebouwen uitgevoerd (2013: 3259).

Sinds 1 januari 2012 zijn eigenaars en gevolmachtigden, zoals immomakelaars en notarissen, verplicht om in commerciële publicaties voor de verkoop en verhuur van woningen de energiescore en het adres van de wooneenheid of de unieke code van het EPC te vermelden. Midden 2012 is het VEA gestart met het controleren van de advertentieplicht. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

In 2013 werd gestart met steekproefsgewijze controles ter plaatse op aanwezigheid en advertentieplicht. Bij deze controles ter plaatse wordt de focus gelegd op woningen die worden verkocht en verhuurd zonder tussenkomst van een immomakelaar.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Vijf jaar na de invoering van het EPC, blijkt het merendeel van de woningen die verkocht of verhuurd worden over een EPC te beschikken. In 2009 beschikte bij een eerste controle slechts 50% van eigenaars die een woning te koop of te huur aanbieden over een energieprestatiecertificaat. In 2014 was dit percentage opgelopen tot bijna 97%. Algemeen kan worden vastgesteld dat woningen die verkocht en verhuurd worden met tussenkomst van een makelaar iets meer voldoen aan de verplichting om over een EPC te beschikken.

Ook de advertentieplicht is dankzij het controlemechanisme snel en goed gekend. Twee jaar na het invoeren van de advertentieplicht voldoet al bijna 91% (in 2013 83%) van de commerciële advertenties.

Tot 4 december 2014 werden al 740.642 geldige energieprestatiecertificaten voor bestaande woongebouwen opgemaakt. Op 4 december 2014 werd een nieuw certificatiesoftware gelanceerd. De datastructuur van deze nieuwe certificatiesoftware laat begin 2015 nog niet toe om de rapporteringsgegevens tot eind 2014 te genereren.

Aantal		<i>Antwerpen</i>	<i>Limburg</i>	<i>Oost-Vlaanderen</i>	<i>Vlaams-Brabant</i>	<i>West-Vlaanderen</i>	Totaal
2014	Verhuur	7674	3374	7416	5102	5525	29091
	Verkoop	20417	6881	14609	10372	14661	66940
	Totaal	28091	10255	22025	15474	20186	96031
2013	Verhuur	10145	3806	8043	5456	7459	34909
	Verkoop	21352	6993	15135	10712	15530	69722
	Totaal	31497	10799	23178	16168	22989	104631
2012	Verhuur	13141	5021	10390	8674	9130	46356
	Verkoop	24942	8256	17042	11905	17928	80073
	Totaal	38083	13277	27432	20579	27058	126429
2011	Verhuur	12472	4448	9648	6337	8005	40910
	Verkoop	24536	8260	16280	12417	17687	79180
	Totaal	37008	12708	25928	18754	25692	120090
2010	Verhuur	13728	6087	13710	8533	10279	52337
	Verkoop	26033	9171	17741	12488	19041	84474
	Totaal	39761	15258	31451	21021	29320	136811
2009	Verhuur	15664	6616	16772	9881	11495	60428
	Verkoop	27725	9543	18367	13153	19306	88094
	Totaal	43389	16159	35139	23034	30801	148522
2008	Verhuur	349	59	133	107	103	751
	Verkoop	2347	751	1558	1172	1549	7377
	Totaal	2696	810	1691	1279	1652	8128
Totaal		220525	79266	166844	116309	157698	740642

Tabel 4: Aantal EPC's bestaande woongebouwen per provincie en per jaar van indiening. Voor 2014 betreft het gegevens tot 4 december.

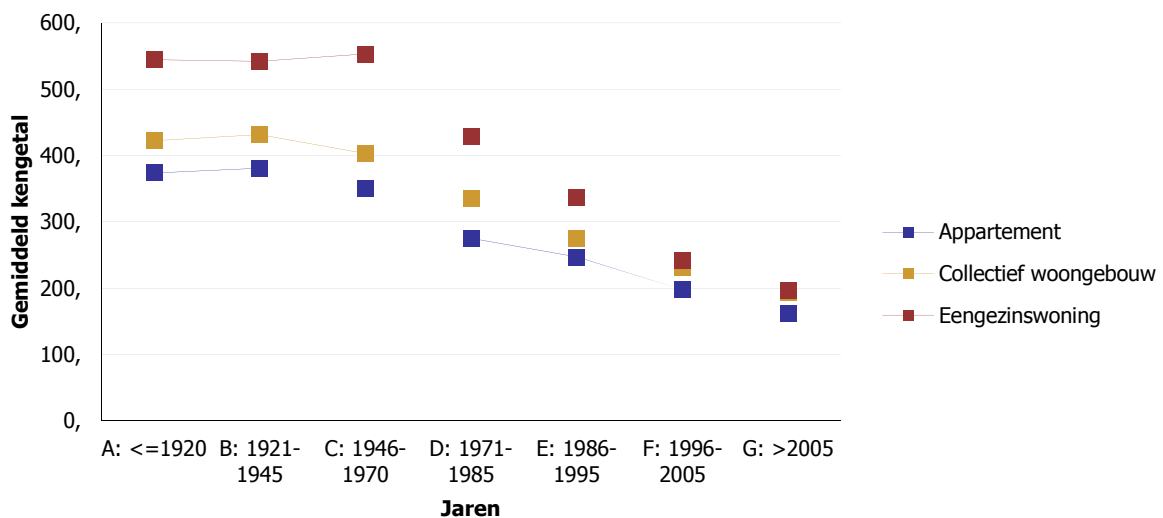
Er waren eind 2014 5977 energiedeskundigen type A erkend voor de opmaak van een certificaat, waarvan ongeveer 2174 als actieve energiedeskundigen kunnen worden beschouwd (minstens 10 EPC's opgemaakt en in 2014 minstens 1).

Het gemiddelde kengetal van de ingediende EPC's bedraagt voor een appartement 294 kWh/m² per jaar. Voor een eengezinswoning ligt het gemiddelde kengetal op 492 kWh/m² per jaar.

	Appartement		Collectief woongebouw		Eengezinswoning	
	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal
A: <=1920	63931	374	1705	422	114757	544
B: 1921-1945	15558	381	557	432	52285	542
C: 1946-1970	80901	349	911	403	125791	553
D: 1971-1985	55382	275	210	335	55536	429
E: 1986-1995	38726	247	162	275	27419	337
F: 1996-2005	50059	198	134	231	26242	241
G: >2005	23859	161	88	194	6502	197
	328416	294	3767	396	408532	492

Tabel 5: Gemiddelde kengetallen van de EPC's (energiescore) voor woongebouwen in functie van bouwjaar en type woongebouw

Een analyse van de kengetallen in functie van de bouwjaren toont aan dat hoe jonger het gebouw is, hoe beter de energiescore. Woningen die gebouwd werden na de invoering van isolatiereglementering (1993) scoren al beduidend beter, terwijl woningen die gebouwd werden na de invoering van de energieprestatieregelgeving (2006) zich eerder in de groene zone van de kleurenbalk op het EPC bevinden.

Figuur 2: Evolutie van de energiescore voor woongebouwen in functie van bouwjaar en type woongebouw

Appartementen scoren dus doorgaans beter op energetisch vlak. Appartementen hebben vaak minder energieverlies langs muren, daken en vloeren wat de betere score grotendeels kan verklaren. Vandaar dat ook rijwoningen over het algemeen energiezuiniger zijn dan halfopen bebouwingen, die op hun beurt dan weer energiezuiniger zijn dan open bebouwingen. Een open bebouwing heeft per m² gemiddeld 20% meer energie nodig voor verwarming dan een gesloten bebouwing.

	Gesloten bebouwing		Halfopen bebouwing		Open bebouwing	
	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal	Aantal	Kengetal
A: <=1920	38600	461	20300	594	17465	682
B: 1921-1945	20931	464	11596	600	7420	688
C: 1946-1970	27689	455	31732	560	32837	631
D: 1971-1985	6662	346	11076	417	22110	468
E: 1986-1995	2322	277	4404	321	13159	358
F: 1996-2005	3760	208	6431	234	9326	266
G: >2005	1517	172	2167	187	1456	229
	101481	435	87706	510	103773	536

Tabel 6: Gemiddelde energiescore in functie van bouwjaar en type eengezinswoning

Een recente nieuwbouwwoning scoort dus gemiddeld bijna drie keer beter op energievlak dan een woning van voor 1970 en dubbel zo goed als een woning uit de periode 1971-1985. Woningen die gebouwd werden na 1996 hebben ook reeds een beduidend lagere energiescore (slechts de helft) van woningen gebouwd voor 1970.

Omdat vastgesteld werd dat de kwaliteit van de certificaten nog vaak niet voldoet, worden sinds 2011 steekproefsgewijze kwaliteitscontroles via deskaudit uitgevoerd. Er werden in 2014 320 energiedeskundigen gecontroleerd (in 2013: 316 en in 2012 283). In geval twijfelachtige invoergegevens worden vastgesteld, worden stavingsstukken en plannen opgevraagd. Als uit de ingediende argumentatie niet kan besloten worden dat het een correct invoergegeven betreft, dan worden de handhavingprocedures opgestart. Vooraleer er effectief een boete wordt opgelegd of een erkenning wordt geschorst, wordt de energiedeskundige uitgenodigd om zijn tegenargumenten te geven.

Naast controles zonder plaatsbezoek, worden in een beperkt aantal gevallen ook controles met een plaatsbezoek uitgevoerd. Hierbij wordt een volledige visuele inspectie van het gebouw uitgevoerd en wordt nagegaan of de gerapporteerde vaststellingen overeenstemmen met de vaststellingen van de controleambtenaar. De controles met plaatsbezoek worden voornamelijk uitgevoerd bij klachten. In 2014 werden 5 controles ter plaatse uitgevoerd (2013: 5).

1.17. Het VEA zal het energieprestatiecertificatensysteem voor publieke gebouwen handhaven

- *Prestatie-indicator: Aantal gecontroleerde doelgroepen.*
- *Prestatienorm: Tegen eind 2015 zijn de volgende doelgroepen gecontroleerd: overheden, onderwijsinstellingen en welzijns- of gezondheidsvoorzieningen.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Op schema eind 2014: Sinds 2011 werden 152 gemeenten, 240 lagere en secundaire scholen en 219 welzijns- en gezondheidsinstellingen gecontroleerd.*
- *Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles op basis van een plaatsbezoek.*
- *Prestatienorm: Jaarlijks wordt voor 10 gebruikers de kwaliteit van het EPC ter plaatse gecontroleerd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Niet gerealiseerd.*

- Prestatie-indicator: Aantal kwaliteitscontroles via deskaudit.
- Prestatienorm: Jaarlijks worden 30 kwaliteitscontroles uitgevoerd via deskaudit.
- Realisatiegraad eind 2014: Niet gerealiseerd.

Eind 2014 beschikten 8225 publieke gebouwen over een geldig EPC. Opgesplitst naar de verschillende categorieën geeft dit het volgende resultaat:

- onderwijs: ongeveer 44%;
- welzijn- of gezondheidsvoorzieningen: ongeveer 15%;
- administratie: ongeveer 14%;
- cultuur: ongeveer 14%;
- sport: ongeveer 8%;
- openbare diensten (luchthaven, postkantoor, stationsgebouw): ongeveer 3%
- politie en gerecht: ongeveer 2%.

Er werden tot eind 2014 nog geen administratieve geldboetes opgelegd voor het niet (tijdig) beschikken over een EPC publieke gebouwen.

INGEDIEND		administratie	onderwijs	sport	welzijn	cultuur	openbare diensten	politie en gerecht	Totaal
2014	Antwerpen	25	34	18	23	37		2	139
	Limburg	17	57	3	24	24	1		126
	Oost-Vlaanderen	16	45	4	23	29		1	118
	Vlaams-Brabant	17	35	9	13	33		3	110
	West-Vlaanderen	20	32	3	22	54		2	133
	Totaal	95	203	37	105	177	1	8	626
2013	Antwerpen	33	90	14	51	51	24	3	266
	Limburg	21	43	5	26	21	10		126
	Oost-Vlaanderen	54	116	10	38	63	27	9	317
	Vlaams-Brabant	31	60	13	40	47	18	7	216
	West-Vlaanderen	24	58	10	27	45	27	4	195
	Totaal	163	367	52	182	227	106	23	1.120
2012	Antwerpen	32	92	15	31	44	3	4	221
	Limburg	13	40	8	10	19	1	4	95
	Oost-Vlaanderen	21	87	6	30	31		1	176
	Vlaams-Brabant	13	24	1	7	19	3	3	70
	West-Vlaanderen	22	73	8	18	38		1	160
	Totaal	101	316	38	96	151	7	13	722
2011	Antwerpen	7	23	5	13	20		1	69
	Limburg	4	28	7	4	6		1	50
	Oost-Vlaanderen	7	31	3	16	7		1	65
	Vlaams-Brabant	10	21	9	12	10			62
	West-Vlaanderen	10	18	10	11	7		1	57
	Totaal	38	121	34	56	50		4	303
2010	Antwerpen	25	76	5	19	24		6	155
	Limburg	14	32	9	4	15		5	79
	Oost-Vlaanderen	23	77	21	33	16	3	1	174
	Vlaams-Brabant	21	48	17	18	14		1	119
	West-Vlaanderen	29	49	19	19	35	4		155
	Totaal	112	282	71	93	104	7	13	682
2009	Antwerpen	98	546	68	153	90	6	21	982
	Limburg	74	183	40	48	34		22	401

	<i>Oost-Vlaanderen</i>	129	356	41	142	47	4	6	725
	<i>Vlaams-Brabant</i>	56	191	41	66	45	1	7	407
	<i>West-Vlaanderen</i>	92	262	65	96	75	6	7	603
	Totaal	449	1.538	255	505	291	17	63	3.118
2008	<i>Antwerpen</i>	65	188	25	47	37	20	9	391
	<i>Limburg</i>	18	112	28	39	31	16	1	245
	<i>Oost-Vlaanderen</i>	48	151	38	46	32	22	2	339
	<i>Vlaams-Brabant</i>	31	95	28	23	7	14	3	201
	<i>West-Vlaanderen</i>	45	240	44	86	42	18	3	478
	Totaal	207	786	163	241	149	90	18	1.654
Totaal		1.165	3.613	650	1.278	1.149	228	142	8.225

Tabel 7: Aantal EPC's publieke gebouwen per doelgroep per provincie en volgens jaar van indiening

Eind 2014 waren er 2197 energiedeskundigen voor publieke gebouwen geregistreerd op de energieprestatiedatabank, waarvan 1301 als energiedeskundige type C en 896 als interne energiedeskundige.

1.18. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving inzake de energieprestaties van nieuwe en vernieuwde gebouwen evalueren

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatierapport.*
- *Prestatienorm: Beschikbaar binnen de termijn die door het EPB-decreet is vastgelegd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De evaluatienota werd in het eerste semester van 2013 afgewerkt. De volgende evaluatienota wordt opgemaakt tegen eind 2015.*

Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen, de te volgen procedures, de EPB-eisen en de administratieve lasten van de regelgeving evalueert en in voorkomend geval aanpast. Deze termijn werd, wat betreft de te volgen procedures en de administratieve lasten van de regelgeving, door het decreet van 18 november 2011 naar 4 jaar gebracht.

In het kader van de evaluatie 2013 werden naast de berekeningsmethode, ook de EPB-eisen en de handhaving geëvalueerd. Halfweg 2013 werd de evaluatie afgewerkt. Het regelgevingsproces dat uitvoering geeft aan de EPB-evaluatie 2013, werd in het eerste semester van 2014 afgerond. De wijzigingen werden opgenomen in het wijzigingsbesluit van 29 november 2013 en het wijzigingsdecreet van 14 maart 2014.

1.19. Het VEA zal een tweede evaluatie uitvoeren van de energieprestatieregelgeving inzake de energiecificatie van bestaande gebouwen

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatierapport.*
- *Prestatienorm: Het evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Met vertraging gerealiseerd.*

Op 6 juni 2014 werd het ontwerp van tweede evaluatierapport aangaande de energieprestatiecertificatenregelgeving gepubliceerd voor feedback van de stakeholders. Deze evaluatienota bevat een aantal voorstellen om het regelgevend kader en de implementatie van het energieprestatiecertificatensysteem te verbeteren. Uit de evaluatie blijkt dat het EPC bij de verkoop en de verhuur van bestaande woongebouwen nog maar weinig effect heeft op de verkoop- of verhuurtransacties. In september 2014 werd het definitieve evaluatierapport, waarin de feedback van de stakeholders is verwerkt, aan de minister bezorgd.

In de tweede EPC-evaluatie worden o.a. volgende concrete acties voorgesteld:

- Vervolmaken van het toepassingsgebied.
- Verfijnen van de rekenmethodiek en het inspectieprotocol, zodat energetische renovaties optimaal kunnen worden gevaloriseerd.
- Verfijnen van de EPC-software.
- Bijsturen van de erkenningsregeling van energiedeskundigen.
- Afstemmen van het EPC-advies en het BEN-renovatieadvies.
- Verbeteren van de communicatie over het EPC en dit zowel naar de energiedeskundigen, naar de opleidingsinstellingen als naar de burger.

1.20. Het VEA zal de energieprestatieregelgeving monitoren en de ontwikkelingen analyseren

- Prestatie-indicator: Opvolging van een set van kerncijfers, gerelateerd aan de energieprestatieregelgeving (o.a. aantal startverklaringen, EPB-aangiften, energiedeskundigen, certificaten per doelgroep).

- Prestatienorm: Trimestriële publicatie van kerncijfers (op energiesparen.be of in een nieuwsbrief).

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Een set van kerncijfers werd trimestrieel gepubliceerd op energiesparen.be.

- Prestatie-indicator: Publicatie van een rapport met een overzicht van een aantal kerncijfers over de energieprestatieregelgeving in het voorgaande jaar met analyses en duiding.

- Prestatienorm: Tegen 30 april van het jaar N+1.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Een rapport met kerncijfers, analyses en duiding werd in februari 2014 gepubliceerd op energiesparen.be.

Inzake (ver)nieuwbouw:

Een overzicht van het aantal ingediende startverklaringen en EPB-aangiften per maand wordt elk kwartaal gepubliceerd op energiesparen.be. Het overzicht bevat eveneens het aantal actieve verslaggevers.

In aanloop naar Batibouw 2014 werd een uitgebreid rapport met evoluties en analyses betreffende de energieprestatieregelgeving gepubliceerd. Het rapport bevat onder andere gemiddelde E- en K-peilen per jaar van aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning, maar ook een analyse van de geometrieën van nieuwbouw, de toegepaste maatregelen en dergelijke meer.

Inzake bestaande gebouwen:

Voor de regelgeving met betrekking tot het EPC voor residentiële gebouwen en de regelgeving met betrekking tot het EPC voor publieke gebouwen werd een verschillende set van kerncijfers vastgelegd. Deze worden driemaandelijks geactualiseerd en gepubliceerd op www.energiesparen.be.

Voor het EPC voor residentiële gebouwen worden volgende cijfers trimestrieel gepubliceerd:

- het aantal erkende energiedeskundigen type A;
- het aantal actieve energiedeskundigen type A;
- per gemeente het gemiddeld kengetal en de mediaan per type woning, opgesplitst naar verkoop en verhuur.

Voor het EPC voor publieke gebouwen worden volgende cijfers trimestrieel gepubliceerd:

- aantal geregistreerde energiedeskundigen, opgesplitst naar interne energiedeskundigen en energiedeskundigen type C;
- per provincie het aantal certificaten per maand opgesplitst naar categorie (administratie, onderwijs, sport, welzijn, cultuur, politie en gerecht).

1.21. Het VEA zal een actieplan uitwerken en implementeren voor de kwaliteitsborging van de opleidingen tot energiedeskundige

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid actieplan.

- Prestatienorm: Het actieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het geactualiseerde actieplan werd op 21 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid evaluatienota over implementatie actieplan.

- Prestatienorm: Evaluatienota wordt uiterlijk op 30 juli 2013 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De evaluatienota werd op 22 juli 2013 aan de minister bezorgd.

Om meer kwaliteitsgaranties in te bouwen, werd in 2011 een actieplan uitgewerkt voor de kwaliteitsborging van de opleidingen voor energiedeskundigen. In 2014 werd maandelijks (behalve in augustus) een centraal examen georganiseerd voor de kandidaat-energiesdeskundigen type A en tweemaandelijks voor de kandidaat-energiesdeskundigen type C. Eind 2014 werd een evaluatienota over het centraal examen opgemaakt. In september 2014 werd een train-de-traineropleiding georganiseerd over de nieuwe webapplicatie voor de kandidaat-energiesdeskundigen type A. Een evaluatienota over de implementatie van het actieplan werd in juli 2013 aan de minister bezorgd.

1.22. Het VEA zal de aanvragen beoordelen die worden ingediend in het kader van de subsidieregeling voor energieconsulentenprojecten

- *Prestatie-indicator: Aantal aanvragen, beoordeeld binnen de termijn die daarvoor door de minister is vastgelegd in verhouding tot het aantal te beoordelen aanvragen.*
- *Prestatienorm: 100%.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Op 13 december 2013 ging de minister akkoord met het juryverslag. Elk energieconsulentenproject wordt opgevolgd door een begeleidingscomité dat door het VEA is samengesteld.*

De Vlaamse Regering reserveerde voor de verderzetting van de werking met energieconsulenten in 2014 tot en met 2016 een budget van 2,35 miljoen euro in het Energiefonds (1,2 miljoen euro voor energieconsulenten voor gezinnen, 0,8 miljoen euro voor energieconsulenten voor bouwprofessionals en 0,35 miljoen euro voor energieconsulenten voor landbouwbedrijven). Op basis van een nieuwe oproep in het najaar van 2013 sloot de minister nog voor eind 2013 zeven subsidieovereenkomsten 2014-2016 voor energieconsulentenprojecten voor de doelgroepen huishoudens (3), landbouwbedrijven (1) en bouwprofessionals (3).

Elk energieconsulentenproject wordt opgevolgd door een begeleidingscomité dat door het VEA is samengesteld. De in de subsidieovereenkomsten opgenomen afspraken rond monitoring en rapportage laten toe dat het bereiken van de vastgelegde doelstellingen periodiek met voldoende detail kan worden gemeten.

1.23. Het VEA zal het Energierenovatieprogramma 2020 uitvoeren en monitoren

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van uitvoerings- en monitoringrapport.*
- *Prestatienorm: Het eerste uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd. Het derde uitvoerings- en monitoringrapport wordt uiterlijk op 31 december 2015 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Het eerste uitvoerings- en monitoringrapport werd op 13 december 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede uitvoerings- en monitoringrapport werd eind 2013 aan de minister bezorgd.*

Het Energierenovatieprogramma 2020 voor bestaande woningen werd ook in 2014 onverkort uitgevoerd. Dit programma heeft als doelstelling dat elke Vlaming tegen 2020 een energiezuinige woning heeft die beschikt over minstens verbeterd dubbel glas, een geïsoleerd dak en een energiezuinige verwarmingsinstallatie. Om deze ambitieuze doelstelling waar te maken, is een coherente set van maatregelen nodig.

De grote stijging van het aantal toegekende energiepremies vanaf 2009, laat vermoeden dat er een belangrijke stap is gezet in de richting van de ‘sense of urgency’ die nodig is om de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 te realiseren. De recente cijfers lijken evenwel een kentering aan te geven. Alle belangrijke energiebesparende investeringen vertonen een dalende trend.

huishoudelijke premies netbeheerders	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (*)
dakisolatie	4.661	8.861	19.523	52.451	58.662	69.958	71.644	53.298	41.350
HR glas ter vervanging van enkel glas	10.178	24.835	40.671	54.632	56.058	58.709	55.047	48.639	29.000
condensatieketel ter vervanging	11.033	21.227	34.571	44.023	47.677	54.440	38.339	1.388	870
muurisolatie	626	1.856	4.064	7.171	9.160	13.240	14.492	21.215	18.650

(*) 2014: voorlopige schattingen

Tabel 8: Toegekende premies van de netbeheerders

De actieverplichtingen die via de REG-ODV aan de netbeheerders werden opgelegd, leiden ertoe dat nu elke elektriciteitsdistributienetbeheerder dezelfde acties voert, met dezelfde premies en dezelfde premiehoogten, daar waar hij vroeger vooral de resultaatsverplichting had om een zekere hoeveelheid primaire energie te besparen en de netbeheerder zelf, mits voorleggen van zijn jaaractieplan, de nodige acties en premiehoogten kon vaststellen om dit resultaat te bereiken.

Uit een peiling bij 1004 Vlaamse huishoudens die halfweg 2013 werd uitgevoerd door TNS Dimarso in opdracht van het VEA, blijkt dat, ondanks de geboekte vooruitgang, de kloof met de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 nog bijzonder groot was. 80% van de bevraagde woningen beschikt over dak- of zoldervloerisolatie, 31% over vloerisolatie en 45% over muurisolatie. 13% van de woningen heeft nog enkel glas. Slechts 1 op 2 woningen voldoet reeds aan de 3 basiseisen van het Energierenovatieprogramma 2020. Wat de toekomstplannen voor de komende 5 jaar betreft, zijn vooral investeringen in dakisolatie en een zuinige verwarmingsketel populair, gevolgd door hoogrendementsbeglazing, spouwmuurisolatie, zonneboiler, buitenmuurisolatie en PV-panelen.

Uit een grootschalig renovatieonderzoek van het gespecialiseerde onderzoeksbureau Essencia van begin 2014 blijkt dat meer en meer Vlaamse woningeigenaars renovatieplannen hebben. In 2011 gaf amper 53% van de eigenaars aan renovatieplannen te hebben, begin 2014 is dat nagenoeg 70%. De geplande werken beogen in eerste instantie comfortverbeteringen (tuinaanleg, badkamer, buitenschrijnwerk, buienverharding), in tweede instantie energiebesparing (buitenschrijnwerk, dakisolatie).

Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt dat het Energierenovatieprogramma 2020 zal worden geëvalueerd, waar mogelijk de ambitie wordt verhoogd en bijgesteld tot 2030. Een actief partnerschap tussen de overheid en de bouwsector is een belangrijke randvoorwaarde om aangescherpte doelstellingen inzake de verbetering van de energieprestatie van ons bestaand gebouwenpark te kunnen realiseren. Er zal dan ook worden getracht om een Renovatiepact af te sluiten tussen de overheid en de bouwsector, met hierin duidelijke doelstellingen (2030/2050), engagementen en een uitgewerkte marketingstrategie.

Het regeerakkoord 2014-2019 bepaalt eveneens dat de ambitie in energie-efficiëntie wordt opgevoerd door in te zetten op hoogrendementsglas, muurisolatie en hoogrendementsverwarming en dat hiertoe onder meer nieuwe minimale kwaliteitsnormen zullen worden opgemaakt.

Teneinde het beleidsinstrumentarium ter ondersteuning van de energie-efficiëntie van onze gebouwen te optimaliseren, voert het VEA ook regelmatig overleg met andere beleidsvelden

met impact op dit beleidsinstrumentarium (bijvoorbeeld met beleidsveld Ruimtelijke Ordening, o.a. over Rooilijndecreet;...).

Aan een aantal organisaties (Gezinsbond, Samenlevingsopbouw, Komosie) worden projectsubsidies toegekend voor de inzet van één of meer energieconsulenten die acties in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 onder de aandacht van hun doelgroep brengen. Het VEA staat in voor de opvolging en eventuele bijsturing van deze energieconsulentenprojecten.

1.24. Het VEA zal de REG-actieplannen en -rapporten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders beoordelen

- Prestatie-indicator: Aantal plannen en rapporten die binnen de wettelijk vastgelegde termijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en rapporten.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De beoordelingsbrieven werden tijdig verstuurd.

Tot en met 2011 moesten in uitvoering van de toen geldende regelgeving door het VEA zowel de REG-actieplannen als –rapporten (uitvoering actie- en resultaatsverplichtingen) van de elektriciteitsdistributienetbeheerders worden beoordeeld. Door een wijziging van het regelgevend kader vanaf 1 januari 2012 met een focus eerder op actieverplichtingen dan resultaatsverplichtingen door de netbeheerders, kwam deze operationele organisatiedoelstelling uit de beheersovereenkomst deels te vervallen. Ook in 2014 werden alle REG-rapporten tijdig beoordeeld.

1.25. Het VEA zal een evaluatierapport aan de minister voorleggen over de REG-openbaredienstverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van evaluatierapport.

- Prestatienorm: Het evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 juli 2015 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. In het besluit van 23 september 2011 is geen wettelijke evaluatieverplichting meer voorzien.

Door het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 werden de REG-openbaredienstverplichtingen grondig gewijzigd. Er zijn sinds 2012 geen resultaatgerichte doelstellingen meer, zodat alleen over ondernomen acties moet worden gerapporteerd. Tevens is in de nieuwe regelgeving geen wettelijke evaluatieverplichting meer voorzien.

1.26. Het VEA zal de premieaanvragen van de sociale verhuurkantoren beoordelen

- Prestatie-indicator: Aantal volledige aanvragen beoordeeld binnen een termijn van maximaal 1 maand in verhouding tot het totaal aantal ingediende volledige aanvragen.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De regeling is intussen uitgedoofd zodat enkel nog lopende dossiers worden afgehandeld.

Van april 2009 tot oktober 2012 werd door het VEA een subsidieregeling geïmplementeerd die energiebesparende investeringen (dakisolatie, hoogrendementsbeglazing en condensatieketels) in woningen verhuurd door SVK's, voor 100% subsidieerde. Aangezien het aantal nieuwe aanvragen in het tweede trimester van 2012 grotendeels stilviel, werd beslist om in het Energiebesluit op te nemen dat vanaf 1 oktober 2012 geen nieuwe aanvragen meer behandeld zouden worden.

1.27. Het VEA zal op basis van de lijsten van de netbeheerders de uitbetalingsdossiers voor de Vlaamse dakisolatiepremie opmaken

- Prestatie-indicator: Aantal uitbetalingsdossiers opgemaakt binnen 60 werkdagen na ontvangst van de lijst van de netbeheerder in verhouding tot het totaal aantal opgemaakt uitbetalingsdossiers.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: Niet meer van toepassing. De regeling werd geïntegreerd in de netbeheerderpremies.

Op 23 september 2011 besliste de Vlaamse Regering om de energiepremies te hervormen. De Vlaamse dakisolatiepremie werd vanaf 2012 geïntegreerd in de premie die door de netbeheerder wordt gegeven.

1.28. Het VEA zal de aanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energie-investeringen beoordelen

- Prestatie-indicator: Beoordelingstermijn van de aanvragen die volledig zijn.

- Prestatienorm: Minstens 90% van de volledige aanvragen is maximaal 60 werkdagen in behandeling. De maximale behandelingstermijn van een volledige aanvraag bedraagt 100 werkdagen.

- Realisatiegraad eind 2014: 99% van de volledige aanvragen is binnen 60 werkdagen behandeld en 99% binnen 100 werkdagen.

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2015 (inkomsten 2014) verbonden was, gold er een verhoogde aftrek van 13,5%.

De fiscale wetgeving is een federale bevoegdheid. De lijst met categorieën van in aanmerking komende investeringen kan worden aangepast na advies van een technische werkgroep binnen ENOVER. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek wordt jaarlijks eind februari gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het VEA levert het attest af dat bij de belastingaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk drie maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. De meeste aanvragen worden in de laatste week van de maand maart ingediend.

In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd:

- begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers;
- technische evaluatie van de ingediende dossiers;
- opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling;
- beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, ...);
- overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

De economische crisis heeft in het verleden een duidelijke negatieve invloed gehad op de investeringen in energiebesparing door de niet-residentiële sector (incl. aanpassingen aan bedrijfsprocessen enz.) De evolutie van de globale investeringsbedragen die ten gronde liggen aan de afgeleverde attesten voor de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen door bedrijven was hiermee gelijklopend. De typische REG-investeringen (excl. PV en wind) kenden in 2014 voor het eerst sinds lang terug een stijging.

(In miljoen euro)	2011	2012	2013	2014
Investeringsbedragen	1861	1408	588	526
Investeringsbedragen excl. PV en wind*	502	268	174	247
<i>(* De investeringen in PV en wind bereikten in de periode 2011-2012 een uitzonderlijk piekniveau.</i>				

Tabel 9: Evolutie REG-investeringen over de periode 2011-2014

Type investering	Investeringsbedrag	Aantal
Biomassa	17,6%	4,8%
Energiereducatie	0,0%	0,0%
Isolatie	1,7%	17,4%
Fotovoltaïsche zonnepanelen	22,8%	20,7%
Verhogen energetisch rendement	10,6%	19,7%
Vervoer via spoor- en waterweg	0,4%	0,4%
Verwarming, verlichting, ventilatie	1,5%	17,9%
Warmtekrachtkoppeling	6,5%	2,6%
Warmtepompen	0,8%	5,1%
Warmterecuperatie	7,9%	5,7%
Windenergie - on shore (*)	30,0%	4,6%
Zonneboiler	0,2%	1,1%
	526.102 k€	1.138

Tabel 10: aantal afgeleverde attesten in 2014 (excl. off shore windmolenparken)

(*) In 2014 werden ook voor ongeveer 988 miljoen euro investeringen (4 dossiers) beoordeeld in offshore windmolens voor de Belgische kust. Vermits deze projecten niet werden gerealiseerd in het Vlaamse Gewest zijn deze dossiers niet opgenomen in bovenstaande tabel.

Er werden in 2014 1138 attesten (excl. offshore windmolens) uitgereikt (2013 : 1925 ; 2012 : 2906 ; 2011: 1845 ; 2010: 1568).

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd en sindsdien continu verbeterd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen. In 2014 werd 92% van de dossiers binnen de 60 werkdagen afgehandeld (2013 : 99% ; 2012: 96% ; 2011: 89%). De gemiddelde behandelingstermijn bedroeg 16 werkdagen (2013 : 10 ; 2012 : 20 ; 2011: 40). Ongeveer 54% van de dossiers werd afgehandeld binnen de 5 werkdagen. De gemiddelde behandelingstermijn is licht gestegen, hoofdzakelijk door het wegvallen van heel wat PV-dossiers die routinematig en op een zeer snelle manier konden behandeld worden. Niettemin blijft deze behandelingstermijn zeer kort.

1.29. Het VEA zal de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning beoordelen

- *Prestatie-indicator: Aantal plannen en studies die binnen de adviestermijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en studies.*

- *Prestatienorm: 100%.*

- *Realisatiegraad eind 2014: 100%.*

Sinds 2004 legt de VLAREM-wetgeving eisen inzake energie-efficiëntie op aan inrichtingen met een totaal jaarlijks primair energieverbruik van minstens 0,1 PJ. Dit gebeurt via het besluit Energieplanning.

Het besluit Energieplanning is in werking getreden op 14 oktober 2004.

Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies.

Een energiestudie moet bij de vergunningsaanvraag gevoegd worden (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningprocedure). De conformverklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd.

De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

In 2014 zijn 34 energiedeskundigen aanvaard (2013: 51; 2012: 27 ; 2011: 41 ; 2010: 55). Er werden 18 energiestudies (2013: 30 ; 2012: 23 ; 2011: 23 ; 2010: 27) en 12 energieplannen (2013: 8 ; 2012: 9 ; 2011: 10 ; 2010: 9) beoordeeld in het kader van de milieuvergunningsprocedure. Tenslotte worden er 7 conform verklaarde energieplannen geactualiseerd.

1.30. Het VEA zal het departement LNE adviseren over de dossiers in het kader van het thema energie van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de provincies

- Prestatie-indicator: Aantal dossiers waarvoor binnen de door het departement gestelde termijn advies wordt verleend in verhouding tot het aantal ingediende dossiers.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: 100%

De samenwerkingsovereenkomst (SO) liep over de periode 2008-2013. De Vlaamse Regering heeft in 2103 beslist de SO niet te verlengen. Bijgevolg moet het VEA geen advies meer verlenen over nieuwe dossiers. Het VEA verleent enkel nog advies over de projectrapporteringen in het kader van het thema energie. In 2014 werd voor 47 rapporteringen tijdig advies verleend.

2. Het VEA wil Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen inzake de bevordering van milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling kwaliteitsvol en efficiënt implementeren om de Europese kwantitatieve doelstellingen voor 2020 te behalen en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- Effectindicator: Evolutie van de milieuvriendelijke energieproductie.

- Streefnorm: De milieuvriendelijke energieproductie evolueert conform de doelstellingen zoals door de Vlaamse Regering vooropgesteld in het kader van de Europese richtlijnen.

- Realisatiegraad eind 2014: Conform de richtlijn hernieuwbare energie, moet België tegen 2020 een aandeel hernieuwbare energie in het bruto totaal elektriciteitsverbruik realiseren van 13%. De Belgische doelstelling werd nog niet vertaald in gewestelijke en federale doelstellingen. De Vlaamse Regering heeft wel een doelstelling van 10,5% vastgelegd. In Vlaanderen werd in 2013 een aandeel bereikt van 5,8%, dit betekent een verdere stijging ten opzichte van 2012 (5,6%), 2011 (4,5%), 2010 (4,5%) en 2009 (3,9%).

Het aandeel geproduceerde elektriciteit in WKK-installaties ten opzichte van het bruto elektriciteitsverbruik bedroeg 18,7% in 2011.

2.1. Het VEA zal een beleidskader uitwerken om de duurzame inzet van vaste en gasvormige biomassa voor energieproductie te realiseren

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van regelgevend kader voor de duurzame inzet van biomassa.

- Prestatienorm: Het ontwerp van regelgevend kader wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Niet van toepassing.

Om een duurzaam gebruik van biomassa te garanderen, zijn duurzaamheidscriteria belangrijk. De Vlaamse overheid heeft terzake steeds als standpunt ingenomen dat er geharmoniseerde duurzaamheidscriteria binnen de EU moeten komen.

De Europese richtlijn hernieuwbare energie³ legt duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa op. Deze criteria zijn omgezet in een regelgevend kader voor het Vlaamse Gewest.

In augustus 2014 heeft de Europese Commissie een mededeling gepubliceerd waarin wordt aangegeven dat er voor 2020 geen duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa zullen worden opgelegd.

³ Richtlijn 2009/28/EG van 23 april 2009 van het Europees Parlement en de Raad ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG

Het VEA heeft het Europese project Biograce II verder opgevolgd. Dit project wordt in maart 2015 gefinaliseerd. In december 2014 heeft het VEA een opvolgingsnota over de beleidsinitiatieven op Europees niveau afgewerkt.

2.2. Het VEA zal een voorstel voor een verplicht minimumaandeel hernieuwbare energie in gebouwvoorschriften voorbereiden

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.*
- *Prestatienorm: Het ontwerp van besluit wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het besluit werd op 28 september 2012 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering.*

De Europese richtlijn hernieuwbare energie bepaalt dat de lidstaten tegen 2015 bindende doelstellingen inzake een minimumniveau van energie uit hernieuwbare energiebronnen in nieuwe en gerenoveerde gebouwen moeten opleggen. Via de bouwvoorschriften moeten de lidstaten ook stimulansen voorzien voor hernieuwbare energiebronnen die bepaalde efficiëntieniveaus bereiken.

In 28 september 2012 heeft de Vlaamse Regering het wijzigingsbesluit definitief goedgekeurd dat deze verplichtingen integreert in het Energiebesluit. Op 1 januari 2013 is het in werking getreden voor publieke scholen en kantoren. Het verplicht minimumaandeel hernieuwbare energie in woningen is vanaf 1 januari 2014 ingevoerd.

Er zijn in 2014 geen noemenswaardige problemen opgemerkt, behalve dat er nog geen enkele projectuitvoerder een participatiemogelijkheid aanbiedt die voldoet aan de eisen.

2.3. Het VEA zal in overleg met de andere gewesten en de federale overheid een voorstel voor een kwalificatieregeling tot bewaking van de opleidingen voor installateurs kleinschalige hernieuwbare-energie-installaties uitwerken

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het ontwerp van beleidskader.*
- *Prestatienorm: Het ontwerp van beleidskader wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het ontwerp van beleidskader voor een kwalificatieregeling tot bewaking van de opleidingen voor installateurs kleinschalige hernieuwbare-energie-installaties was beschreven in het eindrapport van het begeleidingscomité van 30 juni 2011.*

De Europese richtlijn hernieuwbare energie verplicht de lidstaten om tegen 31 december 2012 een kwaliteitsregeling uit te werken voor installateurs van kleinschalige energiesystemen. Meer bepaald gaat het om kleinschalige warmwater- en verwarmingsketels op biomassa, fotonvoltaïsche en thermische systemen op zonne-energie en ondiepe geothermische systemen en warmtepompen.

Voor de certificering van kleinschalige installateurs hernieuwbare energie werd in 2011 in samenwerking met de andere gewesten het algemeen kader uitgewerkt voor de kwalificatieregeling.

Via gezamenlijke overheidsopdrachten in samenwerking met de andere twee gewesten werd in 2013 het lesmateriaal, de aanbevelingen en de praktische ondersteuning voor opleidingen uitgewerkt voor volgende categorieën:

1. biomassaketels,
2. fotovoltäische zonne-energiesystemen,
3. ondiepe geothermische systemen,
4. thermische zonne-energiesystemen - sanitair warm water,
5. thermische zonne-energiesystemen – combi sanitair warm water en verwarming (vervolg op categorie 4),
6. warmtepompen.

Hiervoor werden bestaande Vlaamse, Belgische of Europese syllabi van de desbetreffende technologieën als basis gebruikt.

Op 20 januari 2014 werden in een ministerieel besluit de laatste uitvoeringsmodaliteiten voor de certificeringsregeling vastgelegd. In 2014 werden 9 opleidingsinstellingen erkend die samen 17 opleidingen aanbieden over zes technologieën. Het VEA volgt de kwaliteit van de opleidingen en de examens op.

Via een gezamenlijke overheidsopdracht in samenwerking met de twee andere gewesten, werd RESCert (een tijdelijke vereniging bestaande uit Quest, BCCA en Blue Planet and Consulting) aangeduid als certificeringsorgaan, dat instaat voor het beheer en het uitreiken van de verschillende categorieën certificaten. Begin 2014 is de certificatieprocedure operationeel geworden. Op de website van het VEA zijn lijsten met gecertificeerde installateurs ter beschikking die regelmatig worden geactualiseerd. Eind 2014 waren er in het Vlaamse Gewest 80 installateurs gecertificeerd, waarvan 49 voor zonneboilers en 31 voor warmtepompen.

2.4. Het VEA wil het Vlaams actieplan hernieuwbare energie 2020 mee uitvoeren, monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen om te voldoen aan de tussentijdse doelstellingen van richtlijn 2009/28/EG

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van voortgangsrapport.

- Prestatienorm: Het eerste voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 december 2012 aan de minister bezorgd. Het derde voortgangsrapport wordt uiterlijk op 31 december 2014 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.

De Europese richtlijn hernieuwbare energie is omgezet in Vlaamse regelgeving.

Het aandeel hernieuwbare energie in Vlaanderen bedroeg in 2010 4,5%, in 2012 5,6% en in 2013 5,8%. Per subthema zag de stand van zaken er als volgt uit:

- groene stroom: 10,5% (6.223 GWh)

- groene warmte: 4,9% (7.617 GWh)
- hernieuwbare energie in transport: 5,0% (2.680 GWh).

Voor groene stroom zijn er door de Vlaamse Regering op 31 januari 2014 indicatieve subdoelstellingen per hernieuwbare energiebron en per jaar vastgelegd. Volgens deze subdoelstellingen moet de productie van groene stroom tegen 2020 11.564 GWh bedragen. Dit komt overeen met een aandeel van 19%. De realisatie van de subdoelstelling voor groene stroom hangt onder meer af van bijkomende PV-installaties, windturbines en de grootschalige projecten waarvoor een voorlopige bandingfactor is toegekend. Indien beide grootschalige projecten worden gerealiseerd, dan wordt er wel een overschrijding van de totale subdoelstelling en de subdoelstelling voor biomassa verwacht. De realisatie van de subdoelstellingen wordt jaarlijks geëvalueerd. In 2015 is een eerste analyse voorzien. Hierin zullen, indien nodig, corrigerende maatregelen worden voorgesteld. In de beslissing van de Vlaamse Regering over de subdoelstelling van groene stroom werd ook een indicatieve doelstelling voor groene warmte opgenomen van 9.170 GWh tegen 2020. Om deze doelstelling te halen, werd naast een bijkomende productie via warmtepompen en zonneboilers, een groei voor groene warmte uit biomassa voorzien van 1.160 GWh. Via een voorlopige inventarisatie van mogelijke projecten, werd slechts een mogelijke bijkomende productie van groene warmte uit biomassa van 500 GWh gedetecteerd. Om een bijkomende groei van groene warmte te realiseren, zullen extra maatregelen nodig zijn. Deze maatregelen zullen in het kader van het actieplan hernieuwbare energie verder moeten worden uitgewerkt.

Met het Europese Energie- en Klimaatpakket wil de Europese Unie tegen 2020 een aandeel van 20% hernieuwbare energie in het communautaire bruto finaal verbruik van energie bereiken. Voor België stelt Europa deze doelstelling vast op 13% van het totaal bruto finaal energieverbruik. Voor transport geldt een specifieke doelstelling van minstens 10% energie uit hernieuwbare energiebronnen in het totale energieverbruik voor vervoer.

De onderhandelingen over de intra-Belgische lastenverdeling van de hernieuwbare energiedoelstelling 2020 zullen naar verwachting in 2015 worden afgerond. In afwachting hiervan is binnen het VEA de voorbereiding opgestart voor het Vlaams actieplan hernieuwbare energie 2020. Dit plan moet een verdere groei van de productie van hernieuwbare energie garanderen.

2.5. Het VEA voert doorlopend overleg en monitort de ontwikkeling van technieken en omgevingsvoorwaarden om aan de minister regelmatig een evaluatie van de onrendabele toppen inzake hernieuwbare energie en WKK te kunnen voorleggen

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.*
- *Prestatienorm: Het eerste evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede evaluatierapport wordt uiterlijk op 31 juli 2015 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

Uit de sterke toename van de groenestroom en WKK-productie de afgelopen jaren, mag worden geconcludeerd dat het Vlaamse steunsysteem een belangrijke trendbreuk heeft gecreëerd. Gezien de oplopende kosten en de evoluties in technologieën en economische omstandigheden, werd na een grondige evaluatie op basis van uitgebreid studiewerk en intens overleg met de betrokken sectoren en stakeholders, medio 2012 door het Vlaams Parlement een grondige hervorming van de steunmechanismen voor milieuvriendelijke energie goedgekeurd. Deze wijziging heeft tot doel:

- meer groenestroomproductie te realiseren in Vlaanderen;
- de efficiëntie van de steunmechanismen te verhogen;
- de investeerders in duurzame energieproductie maximale zekerheid te bieden;
- de kosten van het steunmechanisme correct te spreiden over alle verbruikers.

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem permanent evalueren en de steunhoogte regelmatig afstemmen op de reële nood. Eind 2012 is via een wijziging van het Energiebesluit verder uitvoering gegeven aan deze hervorming. Zo werden onder meer de te ondersteunen projectcategorieën en de procedures, de berekeningsmethodiek en de verschillende noodzakelijke parameters voor het bepalen van het steunniveau vastgelegd. Ook de volgende taken van het Vlaams Energieagentschap werden met dit besluit vastgelegd :

- Jaarlijks, en voor fotovoltaïsche zonne-energie halfjaarlijks, worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.
- Voor projecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 worden de steunverlengingsaanvragen behandeld en op korte termijn afgewerkt, teneinde de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen.

Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 stelt een verdere hervorming en vereenvoudiging van het certificatiesysteem voor groene stroom en WKK voorop, evenals een aanpassing aan nieuwe Europese regelgeving.

2.6. Het VEA zal de realisatie van de doelstellingen voor warmtekrachtkoppeling in het Vlaamse Gewest monitoren en indien nodig aanvullende initiatieven voorstellen

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van WKK-rapport.

- Prestatienorm: Het eerste WKK-rapport wordt uiterlijk op 31 juli 2011 aan de minister bezorgd. Het tweede WKK-rapport wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.

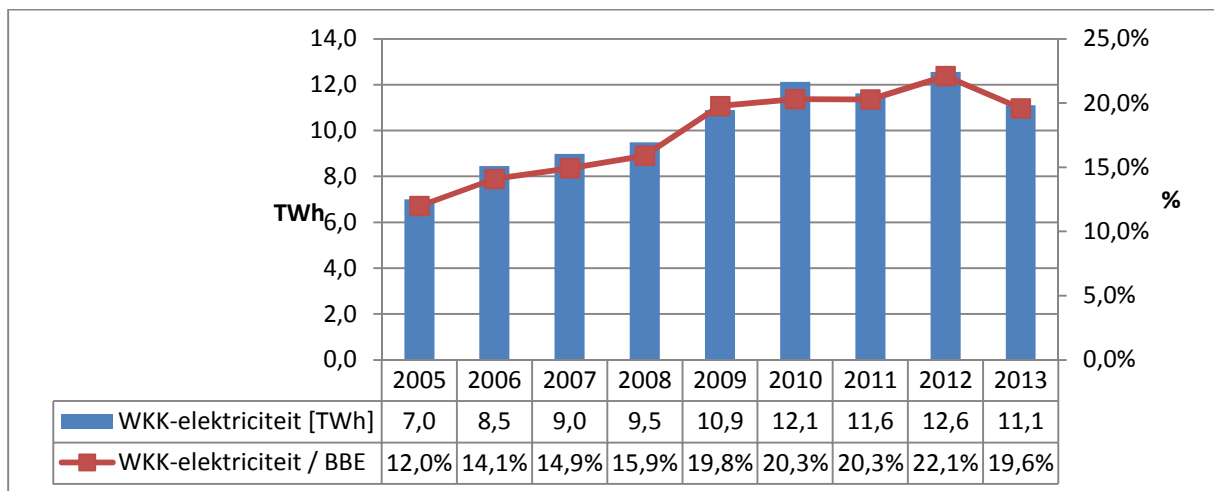
- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.

Om de investeringen in WKK voor ondernemingen aantrekkelijker te maken, heeft de Vlaamse Regering een financieel ondersteuningssysteem ingevoerd via het systeem van warmte-krachtcertificaten. Dit ondersteuningssysteem werd in 2012 bijgestuurd.

De groei van het WKK-vermogen is de laatste jaren gestagneerd, met voor het eerst sinds 2009 een lichte daling in 2013. Ondanks deze stagnatie is het nog niet nodig gebleken om

aanvullende initiatieven te nemen om de vooropgestelde WKK-doelstelling te realiseren. Er is nog steeds een enorm overaanbod aan warmte-kranchcertificaten, en uit het marktanalyserapport van eind 2014 blijkt dat dit overaanbod de komende jaren nog zal toenemen, wat betekent dat de quotumdoelstelling voor WKK de komende jaren nog ruim zal worden gehaald.

Het elektrisch/mechanisch vermogen aan warmte-kranchkoppelingsinstallaties (WKK) in 2013 bedroeg 2165 MW: dit is 32 MW of 1,5% minder dan in 2012. Het vermogen van motoren groter dan 50 kWe is gegroeid van 503 MWe tot 520 MWe. Gasturbines en STEGs waren in 2013 verantwoordelijk voor 48% van het totale brandstofverbruik, stoomturbines voor 37% en motoren voor 15%. De hoeveelheid geproduceerde nuttige energie (elektriciteit/kranch en warmte) in 2013 (123,2 PJ) lag 8% lager dan in 2012. De relatieve primaire energiebesparing steeg evenwel van 17,1% naar 21%.

Figuur 3: Evolutie van het aandeel elektriciteit uit warmte-kranchkoppeling in het bruto elektriciteitsverbruik in Vlaanderen

2.7. Het VEA zal voor de gewestelijke energiebevoegdheden de vereiste input leveren om te voldoen aan de evaluatie- en rapporteringsverplichtingen voorgeschreven door de Europese richtlijnen inzake hernieuwbare energie en warmte-kranchkoppeling

- *Prestatie-indicator: Aantal binnen de wettelijke termijnen uitgevoerde verplichtingen in verhouding tot het totaal aantal verplichtingen.*
- *Prestatienorm: 100%.*
- *Realisatiegraad eind 2014: 100%.*

Eind 2011 werd het WKK-rapport aan de Europese Commissie bezorgd. Het tweede voortgangsrapport van het nationaal actieplan hernieuwbare energie werd in december 2013 aan de Europese Commissie voorgelegd.

De rapporteringsverplichting voorgeschreven door de Europese richtlijn inzake kwalitatieve warmte-kranchkoppeling (2004/8/EG) werd opgeheven door de nieuwe Europese richtlijn

energie-efficiëntie (2012/27/EU). De nieuwe rapporteringsverplichting gaat pas in vanaf april 2015.

2.8. Het VEA zal de werkprogramma's monitoren van de vzw's met een werkingssubsidie (Cogen, ODE, Biogas-E, Quest)

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de adviezen over de ingediende werkprogramma's voor het jaar N+1.*

- *Prestatienorm: Adviezen worden binnen 20 werkdagen na ontvangst van de werkprogramma's via de Inspectie van Financiën, naar de minister gestuurd.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

Verschillende verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel ondersteund met een werkingssubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmtekrachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).

Het VEA legt de prioriteiten vast in de jaarlijkse werkprogramma's en volgt de werkzaamheden van deze vzw's op via stuurgroepen, de overlegplatformen en bilaterale vergaderingen.

2.9. Het VEA zal de werkzaamheden van de Interdepartementale Windwerkgroep organiseren en coördineren tot implementatie van de omzendbrief windenergie

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van adviezen Windwerkgroep in verhouding tot het aantal gevraagde adviezen.*

- *Prestatienorm: 100%.*

- *Realisatiegraad eind 2014: 100%.*

Op 25 april 2014 keurde de Vlaamse Regering een geactualiseerde omzendbrief voor windenergie goed. De geactualiseerde omzendbrief RO/2014/02 "afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van winturbines" wijzigde ook de taken van de Interdepartementale Windwerkgroep. De Interdepartementale Windwerkgroep krijgt nu een dubbele taakstelling. Enerzijds moet ze via begeleiding en advisering project- en planningsinitiatieven faciliteren. Anderzijds moet ze via een voortraject voorafgaand aan de vergunningsprocedures de nodige aandachtspunten voor een bepaald project trachten te traceren.

Vanaf de invoering van deze nieuwe omzendbrief in april 2014 zette de Interdepartementale Windwerkgroep haar vroegere advisering in de lopende vergunningsprocedures stopt. Adviesvragende instanties binnen een lopende vergunningsaanvraag voor de inplanting van winturbines werden hiervan op de hoogte gebracht. De Interdepartementale Windwerkgroep kwam in 2014 3 keer samen. In de periode voor de invoering van de geactualiseerde omzendbrief betrof dit twee zittingen voor in totaal 10 dossiers in een lopende vergunningsaanvraag. Voor elk van deze dossiers werd nog een advies opgemaakt. In de

overige zitting besprak de Windwerkgroep een eerste maal het ontwerp jaarprogramma voor 2015.

Onder meer omwille van de nieuwe taakstelling in de geactualiseerde omzendbrief RO/2014/02 finaliseerde de Windwerkgroep in 2014 de opdracht om de in het verleden positief geadviseerde maar nog niet gerealiseerde projecten te gaan herevalueren en een faciliterend advies uit te brengen. Deze facilitatieopdracht binnen lopende vergunningsprocedures werd in de loop van 2014 stopgezet. Parallel kreeg de Windwerkgroep voor wat de havengebieden betreft, tevens de opdracht het potentieel te inventariseren en na te gaan op welke vlakken de Vlaamse overheid faciliterend kan optreden. De Windwerkgroep stelde hierin vast dat door de betrokken partijen voldoende initiatieven werden genomen om dit potentieel te realiseren.

2.10. Het VEA zal de subsidieaanvragen beoordelen in het kader van de demonstratieprojecten bij openbare besturen en vzw's (micro-WKK en warmtepompen)

- Prestatie-indicator: Aantal behandelde aanvragen binnen de beoordelingstermijn van maximaal 2 maanden na het afsluiten van de call in verhouding tot het aantal ingediende aanvragen.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De subsidieregeling werd eind 2010 opgeschort. Er werden in 2014 bijgevolg geen aanvragen meer ingediend.

2.11. Het VEA zal een marktintroductieplan voor micro-WKK-installaties voorbereiden

- Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van het marktintroductieplan.

- Prestatienorm: Marktintroductieplan wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het actieplan werd op 15 december 2011 aan het kabinet van de minister bezorgd.

Het VEA stelde in 2011 een opportuniteitsstoets op inzake de uitwerking van een Vlaams marktintroductieplan voor micro-WKK. De stoets concludeerde dat het momenteel nog niet aangewezen is om onmiddellijk te kiezen voor grootschalige marktintroductie maar in eerste instantie de ondersteuning te beperken tot niet-woongebouwen en initiatieven te nemen die de verbreding van de volledige markt (woongebouwen en niet-woongebouwen) ondersteunen. Het VEA en de VREG (die laatste voor het onderdeel aansluitingsaspecten) hebben hiervoor eind 2011 concrete acties voorgesteld. In navolging van de opportuniteitsstoets inzake een Vlaams marktintroductieplan voor micro-WKK, werd in 2012 extra ingezet op kennisverspreiding omtrent micro-WKK. Daarnaast werd opdracht gegeven tot de ontwikkeling van een snelle-screening-tool voor micro-WKK en werd voorzien in de monitoring van een aantal huishoudelijke micro-WKK's.

In 2013 werd een eerste projectoproep voor subsidieaanvragen voor micro-WKK in de sociale huisvesting gelanceerd. Voor de projectoproep 2013 werd voor 7 dossiers steun aangevraagd en toegekend.

In 2014 werd een opvolgingsnota inzake de uitvoering van het actieplan micro-WKK opgesteld en werd opnieuw een call voor de toepassing van micro-WKK in de sociale huisvestingssector gelanceerd. Voor de projectoproep 2014 werd voor 1 dossier steun aangevraagd en toegekend. Globaal genomen voldoet het totaal aantal dossier aan de verwachtingen. De calls hebben elkaar wat te snel opgevolgd. De volgende call zal pas halfweg 2015 worden gelanceerd zodat de sociale huisvestingsmaatschappijen voldoende tijd hebben om nieuwe projecten voor te bereiden. Na deze call zal het demonstratieprogramma worden geëvalueerd.

3. Het VEA wil de Vlaamse beleidsmaatregelen ter bestrijding van energiearmoede kwaliteitsvol en efficiënt implementeren en op die manier ook bijdragen tot de kwantitatieve en kwalitatieve uitbouw van groene jobs

- *Effectindicator: Evolutie energiebesparende investeringen in woningen van kansarmen.*
- *Streefnorm: Toename van jaarlijks gemiddeld aantal energiebesparende investeringen in woningen van kansarmen over 2011-2014 in vergelijking tot 2010.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd*

De streefnorm is als volgt samengesteld: Aantal energieprijmies voor beschermde afnemers + aantal energieprijmies aan sociale verhuurkantoren + aantal gefinancierde collectieve dakisolatieprojecten.

Nulmeting:

** In 2010 keerden de netbeheerders aan beschermde afnemers voor 3885 energiebesparende investeringen een energieprijmie uit, voornamelijk voor dakisolatie (1256), hoogrendementsbeglazing (1313) en condensatieketels (768).*

In 2011 werden aan beschermde afnemers 2956 energieprijmies toegekend (1052 voor dakisolatie, 843 voor HR glas en 578 voor condensatieketels.

**In 2010 ontvingen sociale verhuurkantoren voor 808 energiebesparende investeringen een subsidie*

In 2011 werden 473 energiebesparende investeringen in sociale verhuurkantoren gerealiseerd

In 2012 werden nog 131 investeringen gerealiseerd (de regeling werd op 1 oktober 2012 stopgezet

**In 2010 werden in 709 woningen sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd*

In 2011 werden 2567 sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd

Totaal nulmeting 2010: 5402

In 2012 werden de dakisolatieproefprojecten van STEBO en EANDIS stopgezet en vervangen door het vervolgtraject "sociale dakisolatieprojecten" (zie 3.1).

Hierdoor bleven in 2012 nog volgende projecten over:

Energieprijmies voor beschermde afnemers: 3.552

Projecten Eandis naar SHM's: 315

Projecten Eandis naar private sector: 230

Sociale dakisolatieprojecten: 132 aangevraagd, 40 uitbetaald

Totaal: 677 + 3.552 = 4.229

In 2013

Energieprijmies voor beschermde afnemers: : 4.411

Sociale dakisolatieprojecten: 657aangevraagd, 447 uitbetaald

In 2014

Energieprijmies voor beschermde afnemers: : p.m. (nog niet bekend)

Sociale dakisolatieprojecten: 684 aangevraagd, 436 uitbetaald

Sinds 2011 groeit het aantal reguliere REG-premies voor beschermde afnemers. Vertrekkend van 2.956 in 2011, over 3.552 in 2012 tot 4.411 in 2013. Deze evolutie vertaalt zich ook in het aandeel dat deze premies toegekend aan beschermde afnemers vertegenwoordigen in het totale aantal: 1,3% in 2011, 1,5% in 2012 en 2,1% in 2013. Ondanks deze groei blijkt dat beschermde afnemers minder dan gemiddeld gebruik (kunnen) maken van premies, aangezien ze 7,5% uitmaken van het totale aantal huishoudelijke afnemers.

3.1. Het VEA zal een voorstel uitwerken voor de financiële ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van voorstel.*
- *Prestatienorm: Het voorstel wordt uiterlijk op 31 december 2011 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De financiële ondersteuning van sociale dakisolatieprojecten is geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 en het ministerieel besluit van 29 november 2011.*

Op 23 september 2011 keurde de Vlaamse Regering de nieuwe regeling voor de openbaredienstverplichting met betrekking tot het rationeel energiegebruik definitief goed. Die legt de netbeheerders de actieverplichting op om vanaf 2012 de planning en de uitvoering van dak- of zoldervloerisolatie in private huurwoningen structureel te ondersteunen bij welomschreven categorieën van kwetsbare huurders.

Voor deze sociale projecten wordt beroep gedaan op projectpromotoren die per projectwoning kunnen rekenen op een tussenkomst bij de netbeheerder van 23 euro per m² geplaatste dak- of zoldervloerisolatie.

De Vlaamse Regering heeft op 29 november 2013 haar definitieve goedkeuring gehecht aan de uitbreiding van de doelgroep voor de sociale dakisolatie naar huurders van woningen met een bescheiden huurprijs (maximaal 450 euro (voor centrumsteden of in het Vlabinvestgebied maximaal 500 euro).

3.2. Het VEA zal regelmatig een evaluatie voorleggen aan de minister over de sociale openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.*
- *Prestatienorm: De eerste evaluatie wordt uiterlijk op 30 september 2011 aan de minister bezorgd. De tweede evaluatie wordt uiterlijk op 31 december 2014 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Op 24 december 2014 werd een opvolgingsrapport bezorgd.*

Zoals bepaald in het regeerakkoord evalueerden het VEA en de VREG in 2011 de effectiviteit en de efficiëntie van de bestaande sociale openbaredienstverplichtingen.

Op 7 september 2012 keurde de Vlaamse Regering op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie maatregelen goed die de bescherming verruimen en inzetten op het vermijden van de opbouw van energieschulden. De maatregelen focussen op de volgende doelstellingen:

- het verbeteren van de dienstverlening van leveranciers;

- het faciliteren van de terugkeer van klanten die de netbeheerder belevt naar de voordeligere commerciële markt;
- het maximaal vermijden van de afsluiting van de toevoer van elektriciteit en aardgas;
- het optimaliseren van de sociale statistieken.

Eén van de speerpunten was het wettelijk vastleggen dat een leverancier een huishoudelijke afnemer slechts mag weigeren op basis van een beperkt aantal weigeringsgronden. Verder worden klanten wiens leveringscontract door de leverancier wordt opgezegd, zowel door hun leverancier als door de netbeheerder proactief gesensibiliseerd om zo snel mogelijk een nieuwe leverancier te vinden op de commerciële markt. De klanten die door de netbeheerder worden belevd en schuldenvrij zijn, worden op basis van een leveranciersvergelijking op maat gestimuleerd om terug te keren naar de commerciële markt. De informatiestromen tussen de netbeheerders en de OCMW's worden geoptimaliseerd om afsluitingen zoveel als mogelijk te vermijden. Voorts wordt bepaald dat klanten die onterecht worden afgesloten, binnen de 24 uur na de vaststelling terug aangesloten moeten worden. Al deze maatregelen zijn inmiddels succesvol geïmplementeerd.

De evaluatie leerde ook dat bijkomende trajecten en consultaties nodig waren voor het werken met afbetalingsplannen voor energieschulden en het vragen van waarborgen aan bepaalde groepen van nieuwe klanten. Anders dan verwacht en gehoopt, werd in het eind 2013 herwerkte federale consumentenakkoord voor deze onderdelen geen regeling uitgewerkt. Voor wat betreft de betaalplannen werd op 2 oktober 2014 een goede praktijk gepubliceerd (<http://www.vreg.be/mede-2014-05>) die de leveranciers stimuleert op een uniforme manier betaalplannen voor schulden aan te bieden.

Verder werden voor de sociale openbardienstverplichtingen een aantal bijkomende optimalisaties uitgewerkt. Voor de minimale levering van aardgas werd de administratieve last van het OCMW voor de winter 2013-2014 drastisch verlaagd met als doel nog meer OCMW's te overtuigen dit systeem waar nuttig toe te passen. Op 29 november 2013 keurde de Vlaamse Regering ook nog een grondige optimalisatie van de briefwisseling van de netbeheerders naar wanbetalers goed, waarmee jaarlijks ruim 5 miljoen euro bespaard kan worden op kosten die doorgerekend worden naar de klanten en in het tarief worden opgenomen. De nieuwe werkwijze trad in werking vanaf juli 2014.

In mei 2013 zijn de netbeheerders gestart met de installatie van een nieuw type oplaadterminal voor budgetmeterkaarten bij de OCMW's en in de klantenkantoren. Nieuw is vooral dat mensen hun kaart zelf kunnen opladen, ook zonder hulp van een medewerker. De vraag naar ruimer toegankelijke oplaadpunten is daarmee slechts beperkt beantwoord. In 2014 werden op vraag van de lokale besturen ook oplaadterminals met zelfbediening op locaties met ruimere openingsuren, zoals een bibliotheek of sporthal, te plaatsen. Ook werd op een tiental plaatsen geëxperimenteerd met buitenterminals die dag en nacht beschikbaar zijn. In de loop van 2014 vonden ook verschillende overlegmomenten met de netbeheerders plaats rond de voorwaarden waaraan een slimme meter moet voldoen om als budgetmeter te functioneren.

Het VEA beschreef in een opvolgingsrapport eind 2014 een stand van zaken met inbegrip van aanbevelingen voor mogelijke optimalisaties, zoals een verdere verlaging van de administratieve last verbonden aan de minimale aardgaslevering, het uitwerken van een regeling voor leveranciers rond waarborgen en het voorzien in een update van de brochure sociale maatregelen.

3.3. Het VEA zal de waarborgaanvragen beoordelen voor FRGE-leningen aan lokale entiteiten

- Prestatie-indicator: Aantal volledige aanvragen beoordeeld binnen een termijn van maximaal 30 werkdagen in verhouding tot het totaal ingediende aanvragen.

- Prestatienorm: 100%.

- Realisatiegraad eind 2014: 100%.

Met toepassing van artikel 99 van het Programmadecreet 2010 kan de Vlaamse Regering haar waarborg verlenen voor de leningen die door het FRGE aan de Lokale Entiteiten worden toegekend. Volgens paragraaf 2 van dat artikel bepaalt de Vlaamse Regering de voorwaarden waaronder de waarborg kan worden toegekend en uitgekeerd. Op 10 september 2010 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan het besluit waarmee deze voorwaarden worden vastgelegd.

23 Lokale Entiteiten dienden tot eind 2014 een aanvraag voor gewestwaarborg in. Het VEA heeft al deze aanvragen tijdig behandeld. Eind 2014 had het VEA nog geen enkele vraag om uitwinning van de waarborg ontvangen.

In het kader van het institutioneel akkoord over de zesde staatshervorming werd overeengekomen dat het FRGE zal worden ontbonden en de rechten en plichten worden overgenomen door de gewesten. De bevoegdheid werd vanaf 1 juli 2014 bij de gewesten gelegd. De nodige financiële middelen worden per 1 januari 2015 overgedragen. In 2014 werden de nodige voorbereidingen getroffen om vanaf 1 januari 2015 Vlaamse energieleningen te kunnen toekennen.

Het VEA heeft ervoor gezorgd dat de taken van het begin 2015 ontbonden FRGE tijdig werden overgedragen naar het Vlaamse Gewest. Dit is gebeurd volgens de afspraken gemaakt in het kader van de zesde staatshervorming en het specifieke overgangprotocol van 15 mei 2014. Er werd een decretale machtiging voorzien voor het toekennen van leningen door het Vlaamse Gewest via lokale entiteiten. In de begroting 205 werd het benodigde budget voor nieuwe leningen ingeschreven. Dit had tot gevolg dat de lokale entiteiten hun activiteiten zonder onderbreking konden verderzetten en onder dezelfde voorwaarden leningen aan particulieren konden worden verstrekt vanaf 1 januari 2015. Bovendien werd de overdracht aangegrepen voor verschillende communicatiecampagnes over dit nieuwe beleidsinstrument.

Tijdens de hele werkingsperiode van het FRGE, werden in totaal 15.321 leningen toegekend aan Vlaamse gezinnen, waarvan 15,72 % aan personen behorende tot de doelgroep. In termen van bedragen, werd ruim 20,36 % van het totaalbedrag van de toegekende leningen besteed aan investeringen bij personen uit de doelgroep. Gemiddeld wordt per dossier een bedrag van 3041,37 euro ontleend door personen die niet tot de specifieke doelgroep behoren. Voor leningen aan particulieren die tot de doelgroep behoren, ligt dit bedrag iets hoger (4270 euro). Ruim 93% van de leningen heeft de maximale looptijd van 5 jaar. Eind 2014 had het FRGE nog ruim 13.100 leningen in omloop bij Vlaamse gezinnen voor een totaal bedrag van ongeveer 52,4 miljoen euro.

3.4. Het VEA zal meewerken aan de evaluatie van de maatregel inzake de toekenning van een jaarlijkse hoeveelheid gratis elektriciteit

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van de evaluatie.*
- *Prestatienorm: De evaluatie wordt uiterlijk op 30 september 2011 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

Op 11 juni 2012 werd het rapport over de in 2011 door het VEA en de VREG uitgevoerde evaluatie van de gratis kilowattuur gepubliceerd. Overtuigd van de meerwaarde van deze herverdelende maatregel, wordt er voor geopteerd het huidige mechanisme van toekenning te perfectioneren, zodat geen enkel Vlaams gezin het voordeel misloopt. Overleg met de netbeheerders hierover werd opgestart en focuste vooral op het invoeren van een rechtzettingstermijn na fouten in de toekenning en het efficiënter benutten van domiciliegegevens. Wat de rechtzettingstermijn betreft, werd vergeefs gehoopt op een regeling in het federale consumentenakkoord.

Het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 legt vast dat de hoeveelheid gratis elektriciteit vanaf 1 januari 2016 zal worden afgeschaft.

4. Het VEA wil via gerichte communicatieacties de actiebereidheid bij de bevolking, bedrijven en organisaties inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieproductie verhogen

- *Effectindicator: Evolutie van percentage huishoudens en bedrijven dat concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie.*

- *Streefnorm: Toename van percentage.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Nulmeting is uitgevoerd in 2011. Vervolgmeting is in 2013 uitgevoerd. Volgende meting pas in 2015.*

Er werd in 2011 en 2013 een REG-enquête uitgevoerd die de volgende nul- en éénmeting heeft opgeleverd voor wat betreft gezinnen:

Gezinnen die plannen hebben om te investeren in de komende vijf jaar		
	REG-enquête 2011	REG-enquête 2013
Dakisolatie	10,50%	13,00%
Muurisolatie	7,40%	/
Buitenmuurisolatie	/	5,60%
Spouwmuurisolatie	/	7,40%
Binnenisolatie	/	5,00%
Vloerisolatie	4,70%	5,00%
Beglazing	7,20%	10,50%
Energiezuinige ketel	15,00%	12,60%
Warmtepomp	3,50%	3,80%
Pelletketel	2,80%	4,60%
Zonneboiler	6,60%	8,10%
PV panelen	6,70%	5,50%

Tabel 11: Percentage huishoudens dat concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie

De vraagstelling werd in de REG-enquête van 2013 gewijzigd, waardoor de resultaten niet geheel vergelijkbaar zijn. Voor de meeste investeringen gaat de tendens de goede richting uit. Uitzonderingen hierop zijn de verwarmingsketel en de PV-panelen.

Voor wat bedrijven betreft, werd in 2011 in samenwerking met de VREG een onderzoek uitgevoerd dat als nulmeting kan worden gebruikt. Het onderzoek wordt jaarlijks herhaald. De actiebereidheid bij bedrijven vertoont een lichtjes dalende trend.

Welke van de volgende energiebesparende of milieuvriendelijke maatregelen is uw bedrijf van plan te nemen in de komende drie jaar?

%	VREG-enquête 2011	VREG-enquête 2012	VREG-enquête 2013	VREG-enquête 2014
Energiezuinige verlichting	46	50	50	48
Hernieuwbare energie toepassingen (zonne-energie, warmtepomp, ...)	33	29	25	24
Energiezuinige verwarmingsketel	28	30	27	24
Dak- of muurisolatie	21	21	19	19
HR-beglazing	15	16	14	16
HR-motoren	11	12	13	10
Persluchtlekken	14	16	15	10
Frequentiesturing	12	13	11	9
Isolatie stoomleidingen	9	9	9	7
Andere maatregel	2	2	1	4
Geen van deze	30	30	31	33
Weet niet – geen antwoord	2	2	1	1

Welke van de volgende energiebesparende of milieuvriendelijke maatregelen is uw bedrijf van plan te nemen in de komende drie jaar?

%	VREG-enquête 2011	VREG-enquête 2012	VREG-enquête 2013	VREG-enquête 2014
Energiezuinige verlichting	46	50	50	48
Hernieuwbare energie toepassingen (zonne-energie, warmtepomp, ...)	33	29	25	24
Energiezuinige verwarmingsketel	28	30	27	24
Dak- of muurisolatie	21	21	19	19
HR-beglazing	15	16	14	16
HR-motoren	11	12	13	10
Persluchtlekken	14	16	15	10
Frequentiesturing	12	13	11	9
Isolatie stoomleidingen	9	9	9	7
Andere maatregel	2	2	1	4
Geen van deze	30	30	31	33
Weet niet – geen antwoord	2	2	1	1

Tabel 12: Nulmeting 2011 en vervolgmetingen 2012, 2013 en 2014 voor percentage bedrijven dat concrete plannen heeft om te investeren in rationeel energiegebruik en milieuvriendelijke energieproductie

4.1. Het VEA wil een proefproject opzetten op basis waarvan een stappenplan kan worden opgesteld om lokale energieloketten uit te bouwen

- *Prestatie-indicator: Aantal opgestarte voorbeeldprojecten voor energieloketten.*
- *Prestatienorm: Uiterlijk op 31 december 2011 zijn 2 voorbeeldloketten operationeel.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Energieloketten worden geïntegreerd in de lokale woonbeleidsinitiatieven.*

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid stappenplan voor uitbouw van lokale energieloketten.*
- *Prestatienorm: Het stappenplan wordt uiterlijk op 31 december 2013 aan de minister bezorgd.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. In het kader van het één-loket-principe werd er voor geopteerd geen afzonderlijke energieloketten op te zetten maar aansluiting te zoeken met de woonloketten. De resultaten van een VEA-studie terzake zijn ter beschikking gesteld van de lokale besturen om het energithema maximaal in hun projectvoorstellen voor lokale woonbeleidsinitiatieven te kunnen integreren.*

4.2. Het VEA zal een gestructureerd informatie- en kennissysteem exploiteren voor het managen en beantwoorden van de algemene informatievragen die binnenkomen op energie@vlaanderen.be

- *Prestatie-indicator: Antwoordtermijn.*
- *Prestatienorm: Minstens 90% van de algemene informatievragen is kwalitatief beantwoord binnen vijf werkdagen.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. In 2014 werd 92% van de algemene informatievragen kwalitatief beantwoord binnen vijf werkdagen.*

De toegenomen aandacht voor de energieproblematiek, de communicatie- en sensibiliseringsacties en de vele beleidsinitiatieven, leiden tot vragen voor informatie en nadere toelichting. Het VEA-secretariaat ontvangt op energie@vlaanderen.be dagelijks gemiddeld 150 algemene informatievragen en ongeveer 80 à 100 telefonische oproepen. In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, ...) registreren we pieken van meer dan 300 algemene informatievragen per dag. Het VEA engageert zich om de algemene informatievragen van het publiek zo snel en zo goed mogelijk te beantwoorden. In 2008 werd een softwaretool in gebruik genomen om de efficiënte afhandeling van de per mail gestelde vragen te ondersteunen. In 2014 werd, na een openbare aanbesteding, voor deze softwaretool een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten.

In 2008 werd gemiddeld 90% van de informatievragen binnen de 5 werkdagen beantwoord. In 2009 en 2010 was dit percentage gedaald tot gemiddeld 88%. Vanaf 2011 is de vooropgestelde prestatienorm steeds gehaald. Ook in 2014 werd met ongeveer 92% de norm gehaald.

In 2014 hadden de meeste vragen via e-mail betrekking op EPB (60%). Daarnaast blijven EPC (20%) en de premies (6%) de belangrijkste onderwerpen. Het aantal afgesloten contacten in 2014 bedroeg 20.844 (2013: 20.751).

4.3. Het VEA zal externe sensibiliserings- en communicatieacties voeren inzake het energieverbruik en milieuvriendelijke energieproductie (via beurzen en de media)

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van communicatieplan voor het jaar N+1.*
- *Prestatienorm: Het communicatieplan wordt jaarlijks uiterlijk op de Directieraad van december goedgekeurd en aan de minister overgemaakt.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

Het VEA voert op geregelde tijdstippen sensibiliserings- en communicatieacties inzake het rationeel gebruik van energie en de milieuvriendelijke energieproductie.

Het centrale communicatiethema van het VEA is het promoten van rationeel energiegebruik (REG) bij burgers, bedrijven en overheden. De promotie van REG start altijd met de doelstelling om de vraag naar energie zoveel mogelijk te beperken, dus om zo weinig mogelijk energie te verbruiken. Pas in een tweede fase, op het ogenblik dat de meest economische alternatieven om het verbruik te beperken, zijn uitgeput, verschuift de aandacht vervolgens naar de promotie van milieuvriendelijke energieproductie. Deze communicatie komt er enerzijds op neer om burgers, bedrijven en overheden aan te zetten om zoveel mogelijk energie op een duurzame manier te produceren en anderzijds om de weerstand tegen installaties die duurzame energie produceren, te beperken. Halfweg 2014 werd een tussentijdse evaluatie van het extern communicatieplan 2013-2014 gemaakt. Eind 2014 heeft het VEA een extern communicatieplan 2015-2016 goedgekeurd. Het extern communicatieplan kadert de communicatieacties in de strategische en operationele organisatiedoelstellingen van het agentschap. Verder worden deze communicatieacties ook nog eens opgedeeld naar de verschillende prioritaire communicatielijnen en de doelgroepen.

In het voorjaar van 2014 werd een grootschalige communicatiecampagne georganiseerd om het energiepremie-aanbod van 2014 beter bekend te maken ("100% warm nest campagne"). De campagne bestond onder meer uit een TV-spot, advertenties, bannering en google adwords. Tijdens de campagne werd een zeer sterke verhoging gemeten van het aantal bezoekers op energiesparen.be (piek van 166.609 bezoekers in januari 2014, met een piek van 12.845 bezoekers op 7 januari 2014, de lanceringsdag van de campagne). Het meest opvallende campagne-element was de ontwikkeling van de 'warm-nest-test' via de website energiesparen.be. Via een aantal eenvoudige vragen over de aanwezigheid van dakisolatie, muurisolatie, hoogrendementsverwarming en een zuinige ketel wordt een score bepaald 'x% warm nest'. In de loop van 2014 werd deze test door ongeveer 20.000 gezinnen uitgevoerd.

Gedurende de rest van het jaar werd er vooral gecommuniceerd via free publicity. De belangrijkste thema's hierbij waren de nieuwe EPB-eisen vanaf 2015 voor ingrijpende energetische renovatie en de installatie-eisen. Daarnaast werd er vooral gecommuniceerd over de na-isolatie van spouwmuren die steeds meer wordt toegepast, de verplichtingen voor dakisolatie in het kader van de Vlaams Wooncode en de nieuwe combipremie voor gelijktijdige investeringen in muurisolatie en beglazing. Eind 2014 werden een aantal publi-

reportages gemaakt over de na-isolatie van spouwmuren, BEN-woningen en investeringen in groene warmte.

4.4. Het VEA zal positief gewaardeerde informatiebrochures en -folders over REG en milieuvriendelijke energieproductie laagdrempelig ter beschikking stellen

- Prestatie-indicator: Enquêteresultaten.

- Prestatienorm: Positieve waardering die over de looptijd van de beheersovereenkomst minstens gelijk blijft.

- Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Een éénmeting werd uitgevoerd in de REG-enquête 2013

Het VEA beschikt over een uitgebreid informatieaanbod inzake REG en milieuvriendelijke energieproductie, vooral voor de doelgroep particulieren.

Het VEA stelt verschillende publicaties ter beschikking. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid: informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, downloaden via website, beurzen en evenementen. Vanaf 2010 werd het aantal bestelbare papieren brochures sterk verminderd.

De meest verspreide brochure betreft de jaarlijkse brochure “Premies en goedkope leningen voor energiebesparing in Vlaanderen”. In 2014 werd deze publicatie op 120.000 exemplaren gedrukt, waarvan er ongeveer 105.000 effectief verspreid werden. Ook digitaal wordt deze brochure zeer vaak gedownload (o.a. 3400 downloads via portaal vlaanderen.be). De voorbije jaren werd het aantal gedrukte brochures sterk verminderd ten voordele van de digitale versies. Uit de REG-enquête 2013 blijkt dat al 1 op 4 Vlamingen de brochure “Premies voor energiebesparing in Vlaanderen” kent, waarvan 6 op 10 de brochure ook heeft gelezen of geraadpleegd. Wat de beoordeling van de brochure betreft, is 90,6% van de lezers het ermee eens dat de brochure duidelijk is, 77,6% vindt ze volledig en 81,8% vindt de brochure up-to-date. Dit betekent een toename van de beoordeling voor elk van deze criteria ten opzichte van de nulmeting.

In 2014 werden een aantal nieuwe publicaties verspreid:

- Nieuwe EPB-eisen verplicht vanaf 2014.
- Energiezuinige verlichting voor KMO's.
- Praktische bouwguides voor jouw BEN-woning (ontwikkeld in 2014, ter beschikking vanaf februari 2015).

De meeste andere VEA-publicaties kregen in de loop van 2014 een update.

- Minimale levering van aardgas in de winter.
- Een lagere energiefactuur, ook in huurwoningen. Wij helpen u.
- Steunmaatregelen 2014 voor investeringen in milieuvriendelijke energie en REG door lokale besturen (enkel digitaal).

4.5. Het VEA zal een gebruiksvriendelijke en drukbezochte website beheren

- Prestatie-indicator: Aantal bezoekers.

- Prestatienorm: Jaarlijks minstens 1,2 miljoen bezoekers of gemiddeld 100.000 bezoekers op maandbasis.

- Realisatiegraad eind 2014: 1.231.396 of een gemiddelde van 102.616 per maand.

Op de website www.energiesparen.be kunnen gezinnen en bedrijven heel wat informatie vinden over de prioritaire energiebesparende investeringen en de financiële ondersteuningsmaatregelen die ze daarvoor kunnen bekomen.

Energiedeskundigen en EPB-verslaggevers vinden op energiesparen.be uitgebreide informatie en de laatste stand van zaken over de EPC- en EPB-regelgeving.

De REG-enquête 2013 heeft uitgewezen dat de websitenaam www.energiesparen.be bekend is bij 47% van de Vlamingen, 53% hiervan heeft de website ook al effectief bezocht. In 2005 was de websitenaam bij 1 op 4 Vlamingen bekend en amper 1 op 4 hiervan had de website al effectief bezocht.

In 2014 werd de website energiesparen.be volledig vernieuwd binnen het Kanooh-platform. De nieuwe website werd op 23 september 2014 gelanceerd. De website oogt nu een stuk professioneler en is logischer gestructureerd. Bovendien worden linken met andere thematische stukken visueel duidelijker gelegd. De bezoekers zijn over het algemeen heel tevreden over de nieuwe website.

5. Het VEA zal de minister ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van de energiebeleidscyclus

- *Prestatie-indicator: Jaarlijkse evaluatie minister leidend ambtenaar van het VEA.*
- *Prestatienorm: Positieve evaluatie van minister van ondersteuning door het agentschap.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De leidend ambtenaar van het VEA werd in 2014 positief geëvalueerd door de minister.*

De minister was van oordeel dat het agentschap de doelstellingen over het algemeen beter dan vooropgesteld heeft gerealiseerd.

Het VEA stelde binnen de opgelegde termijnen de nodige informatie en analyseresultaten ter beschikking van de minister voor de beantwoording van parlementaire vragen (zie bijlage).

Het agentschap heeft tevens zijn expertise aangeleverd voor de voorbereiding van het Vlaams standpunt m.b.t. de Europese en internationale energiegerelateerde dossiers, voornamelijk als input voor de bespreking in ENOVER

5.1. Het VEA zal input leveren voor de beleidsbrieven van de minister

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van input.*
- *Prestatienorm: De input wordt aan de minister bezorgd voor 7 september van elk jaar.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De input voor de beleidsnota Energie 2014-2019 werd op 5 september aan het kabinet van de minister bezorgd.*

5.2. Het VEA zal energierapporten ter beschikking stellen met betrouwbare gegevens over de energieproductie en het -verbruik per sector

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van definitief rapport over jaar N-2 en voorlopig rapport over jaar N-1.*
- *Prestatienorm: Tegen uiterlijk 30 september van elk jaar.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. Het definitief energierapport 2012 en het voorlopig energierapport 2013 waren beschikbaar op 30 september 2014.*

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. De inventarisatie van het energieverbruik gebeurt ook ten dienste van de ondernemingen en huishoudens opdat zij hun eigen energieverbruik en -intensiteit zouden kunnen benchmarken met de gemiddelde waarden in hun sector.

Conform het Energiebesluit zijn de netbeheerders en de exploitanten van warmte-kracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekkingsinstallaties verplicht om jaarlijks gegevens aan het VEA te bezorgen. Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en

energieproductiegegevens worden geput: de REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, federale petroleumstatistieken, transportmodellen, enz.

Na controle op accuraatheid en consistentie worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport. De Vlaamse Instelling voor het Technologisch Onderzoek (VITO) werd hiermee belast in het kader van hun referentieopdracht. De opmaak van het energierapport wordt begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA. Conform het Energiedecreet publiceert de Vlaamse minister bevoegd voor energie jaarlijks het energierapport op advies van het VEA.

5.3. Het VEA zal meewerken aan de opmaak, uitvoering, rapportering en evaluatie van het Vlaams Klimaatbeleidsplan voor de acties waarvoor het agentschap trekker is

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid van bijdrage.*
- *Prestatienorm: De bijdrage wordt aan het Departement LNE bezorgd binnen de afgesproken termijn.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

De Vlaamse Regering hechtte op 28 juni 2013 haar goedkeuring aan het Vlaams klimaatbeleidsplan 2013-2020. Bij een doelstelling voor de reductie van broeikasgassen in de niet-VER sectoren van 15% in 2020 ten opzichte van 2005 (gelijk aan de Belgische doelstelling), werd over 2013-2020 een gecumuleerd tekort verwacht van 9 Mton CO₂-eq. Alle betrokken ministers werden gelast om de vermelde maatregelen in het klimaatbeleidsplan tijdig en volledig uit te voeren en mogelijkheden voor het dichten van de resterende kloof actief te onderzoeken. De nodige informatie moet worden aangeleverd voor de jaarlijkse monitoring van de emissies en de impact van beleidsmaatregelen. Om de monitoring te vereenvoudigen, heeft VITO in 2014 een rekenmodule ontwikkeld voor de simulatie van de evolutie van het energieverbruik en de broeikasgasuitstoot, uitgaande van activiteitsindicatoren en beleidsmaatregelen. Het VEA heeft een dataset ter beschikking gesteld als input voor de rekenmodule.

De Vlaamse Regering besliste in 2013 tevens tot de verdere operationalisering van het Vlaams Klimaatfonds dat wordt gespijsd door de veilinginkomsten van emissierechten. De reeds beschikbare middelen in dit fonds, afkomstig uit de verkoop van de nieuwkomersreserve uit de eerste handelsperiode 2008-2012, wordt ingezet voor de uitvoering van interne beleidsmaatregelen op korte termijn (2013-2014). Het VEA heeft in 2014 een nieuw beleidsvoorstel met financiering uit het Klimaatfonds mee geïmplementeerd (combipremie bij gelijktijdige investering in nieuwe ramen met hoogrendementsglas en in muurisolatie).

Interne werking

1. Het VEA zal de maturiteit van zijn organisatie verbeteren door een verbetertraject op te zetten

- *Effectindicator: Maturiteitsinschatting (door Audit Vlaanderen).*
- *Streefnorm: Verhoging van de maturiteit eind 2014 ten opzichte van eind 2010.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

1.1. Jaarlijks actualiseren van de zelfevaluatie volgens de thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid jaarlijkse actualisatie van de zelfevaluatie.*
- *Prestatienorm: Jaarlijks beschikbaar op de Directieraad van oktober.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Met vertraging gerealiseerd. De geactualiseerde zelfevaluatie werd goedgekeurd op de Directieraad van november 2014.*

In november 2014 is de zelfevaluatie (evaluatierooster interne controle/organisatiebeheersing) geactualiseerd en gevalideerd door de Directieraad. Deze geactualiseerde zelfevaluatie focust op de te remediëren aandachtspunten en vormt de basis voor een verbetertraject voor de relevante thema's, op te nemen in volgende ondernemingsplannen. Uit deze zelfevaluatie van 2014 blijkt dat de maturiteit voor het thema doelstellingen, proces- en risicomanagement kan verhoogd worden naar de score 4 en dat voor de andere thema's de reeds behaalde maturiteitscores behouden kunnen blijven. Audit Vlaanderen moet de maturiteitsverhogingen nog valideren.

1.2. Jaarlijks een verbetertraject voor de relevante thema's van de leidraad interne controle/organisatiebeheersing concretiseren in het ondernemingsplan op basis van de jaarlijkse actualisatie van de zelfevaluatie en, indien beschikbaar, op basis van aanbevelingen geformuleerd door controle instanties

- *Prestatie-indicator: Beschrijving verbetertraject in het ondernemingsplan.*
- *Prestatienorm: Ondernemingsplan is jaarlijks beschikbaar op de Directieraad van december van het jaar N-1.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Niet van toepassing*

Audit Vlaanderen maakt jaarlijks een beleidsgericht rapport op en legt dit voor aan de betrokken voogdijminister. Het rapport geeft een stand van zaken op vlak van interne controle/organisatiebeheersing en een beeld van de belangrijkste knelpunten voor de entiteit. Er zijn drie luiken:

- Stand van zaken/evolutie maturiteitsinschatting.
- Stand van zaken uitvoering van de aanbevelingen.
- Stand van zaken inzake uitbouw risicomanagement.

Het rapport is gebaseerd op informatie uit de uitgevoerde auditopdrachten door Audit Vlaanderen, het Rekenhof en eventuele andere controle actoren in het kader van single audit,

uit de administratieve opvolging van de aanbevelingen geformuleerd door Audit Vlaanderen en uit de permanente opvolging van de beleidsdomeinen en de entiteiten. Het tweede beleidsgericht rapport voor het VEA werd eind 2014 door Audit Vlaanderen ter beschikking gesteld en schetst een stand van zaken op 30/09/2014. De 3 luiken van het beleidsgericht rapport omvatten:

- De stand van zaken of de evolutie van de maturiteitsinschatting. Volgens Audit Vlaanderen heeft het VEA een hoog maturiteitsniveau op het vlak van interne controle en maakt het agentschap werk van de verdere uitbouw van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing. Dit blijkt uit de jaarlijkse zelfevaluatie en de realisatie van bijhorende actieplannen.
- De stand van zaken van de uitvoering aanbevelingen uit de verschillende audits van Audit Vlaanderen. Het VEA realiseerde volgens Audit Vlaanderen alle aanbevelingen met streefdata tot 30/09/2014.
- De stand van zaken inzake risicomanagement. De gehanteerde aanpak met betrekking tot risicomanagement van het VEA wordt door Audit Vlaanderen positief geëvalueerd. In de loop van 2014 realiseerde het VEA tevens de aanbeveling met betrekking tot het optimaliseren van het systeem van risicomanagement.

De evolutie van de maturiteitsinschattingen voor het VEA is als volgt:

	VEA							
	31/12/2010	30/09/2013	Informatiebronnen sep 2013-sep 2014					30/09/2014
			Zelfevaluatie VEA	Aanbevelingen	Audits Audit Vlaanderen	Andere info Audit Vlaanderen	Andere audit- en controlefactoren	
Inschatting per doelstelling								
Effectiviteit	3	3						3
Efficiëntie	2	2						2
Kwaliteit	3	3						3
Integriteit	3	3						3
Thema-inschatting								
Doelstellingen, PM, RM	3	3	3	+				3
Belanghebbendenmanagement	3	3	4					3
Monitoring	3	3	3					3
Organisatiestructuur	4	4	4					4
HRM	3	3	4					3
Organisatiecultuur	3	3	4					3
Informatie en Communicatie	4	4	4					4
Financieel management	3	3	3					3
Facilitymanagement	3	3	3					3
ICT	2	3	3					3

+ vaststellingen (kunnen) leiden tot hogere inschatting

= vaststellingen bevestigen inschatting 2013

- vaststellingen (kunnen) leiden tot lagere inschatting

Tabel 13: De evolutie van de maturiteitsinschattingen voor het VEA

Legende

0 Onbestaand	1 Ad-hocbasis	2 Gestructureerde aanzet	3 Gedefinieerd	4 Beheerst systeem	5 Geoptimaliseerd
-----------------	------------------	--------------------------------	-------------------	--------------------------	----------------------

De verdere uitbouw van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing uit zich concreet in een stijging van de maturiteit voor het thema doelstellingen, proces- en risicomanagement van niveau 3 (gedefinieerd) naar niveau 4 (beheerst systeem) en in het behoud van de reeds behaalde goede maturiteitscores voor de andere thema's.

In december 2014 heeft het VEA het HR-beleidsplan 2012-2015 en/of de bijhorende stappen en acties geactualiseerd. In dit HR-beleidsplan zijn de strategische en operationele HR-doelstellingen, met stappenplan en beoogde effecten opgenomen.

In 2014 kregen de personeelsleden opnieuw ruim de kans om aan vorming deel te nemen voor het aanscherpen van hun ontwikkelingsgerichte en functiespecifieke competenties. Op de Directieraad van 25 april werd het vormingsplan 2014 goedgekeurd.

Het ondernemingsplan 2014 bevat het gelijkekansen- en diversiteitsthema en werd goedgekeurd op de Directieraad van 19 december 2013. Er wordt geen specifiek gelijkekansen- en diversiteitsplan meer opgemaakt.

Werknemers met een migratieachtergrond en met een arbeidshandicap zijn vertegenwoordigd in het personeelsbestand van het VEA. De personeelsformatie van het VEA kende sinds de oprichting van het agentschap quasi geen vrijwillig verloop. Gelet op het engagement opgenomen in het kader van de beheersovereenkomst en de te leveren bijdrage aan de besparingsdoelstellingen van de Vlaamse Regering door het aantal werknemers te verminderen tegen 2014, was het niet mogelijk om voor diversiteit streefcijfers met een structureel karakter vast te leggen. Het VEA hanteerde voor eind 2014 een streefcijfer van 4,6 % medewerkers met een migratieachtergrond. Voor medewerkers met een arbeidshandicap bedroeg het streefcijfer eind 2014 1,5 %.

In samenwerking met de Dienst Emancipatiezaken werd voor het VEA een diversiteitscan opgesteld. Het aantal werknemers met een migratieachtergrond en met een arbeidshandicap bij het VEA werd behouden. Het streefcijfer voor personen met een arbeidshandicap wordt hiermee bijna gehaald. Het streefcijfer voor personen met een migratieachtergrond wordt hiermee met een grote marge gehaald.

De personeelsleden van het VEA werden gesensibiliseerd voor gelijke kansen en diversiteit. Communicatie van de Dienst Emancipatiezaken werd gepubliceerd op het intranet en/of het prikbord. De nieuwe werknemers werden ingelicht over het beleid van het VEA rond gelijke kansen en diversiteit.

Voor de vakantiejobs en stageplaatsen werden de personen uit kansengroepen in het bijzonder aangemoedigd om zich kandidaat te stellen. Bij selectie wordt de voorkeurregel gehanteerd. Het VEA sloot een contract voor vakantiewerk met 2 personen met een migratieachtergrond en een contract voor een stageplaats met een persoon met een migratieachtergrond.

Het VEA overlegde met de MOD van het departement LNE over de aanpak om divers talent aan te trekken bij aanwervingen die door de MOD worden verzorgd en evalueerde haar eigen wervingsprocedure voor kortlopende arbeidscontracten.

Het actieplan re-integratie van langdurig zieken werd geëvalueerd in december 2014.

Het VEA voerde een gelijke-kansen-en-diversiteitsbeleid dat inspeelt op de behoeften. Het neemt voor relevante zaken deel aan de Commissie Emancipatiezaken.

De bij het VEA actieve A2-functies zijn eind 2014 als volgt ingevuld: 4 vrouwen en 5 mannen.

Kansengroepen	Aandeel op 31/12/2011	Aandeel op 31/12/2013	Aandeel op 31/12/2014
Medewerkers van allochtone afkomst	3,3%	4,6%	4,6%
Medewerkers met een arbeidshandicap	1,7%	1,5%	1,5%
Evenredige vertegenwoordiging in hoger en middenkader	N.v.t.*	N.v.t.*	N.v.t.*

Tabel 14: Evolutie aandeel kansengroepen in VEA-tewerkstelling

* Het VEA heeft maar 1 functie in hoger en middenkader.

Het VEA heeft een globaal preventieplan 2011-2015 opgemaakt. De vertaling in concrete acties die aansluiten bij de actuele situatie rond het welzijn op het werk gebeurt in een jaaractieplan. Op het EOC van 2 december 2013 werd de uitvoering van het jaaractieplan 2013 besproken en werd het jaaractieplan 2014 goedgekeurd. Bij de voorstelling van de welzijnsenquête begin 2013 bleek dat het VEA boven het gemiddelde scoorde op vlak van algemeen welzijn op het werk. Wel werden enkele aandachtspunten aangehaald voor de EPB-cel op vlak van psychosociale belasting. In 2013 werd dan ook hieromtrent een eerste aanzet ontwikkeld, die in 2014 verder wordt uitgewerkt in concrete maatregelen.

Het VEA besteedt in haar processen veel aandacht aan belanghebbenden- en stakeholdermanagement waarbij de belangen van de diverse (externe) belanghebbenden mee worden afgewogen in de strategieontwikkeling en -implementatie. Belanghebbendenmanagement wil waarborgen scheppen voor de realisatie van de organisatiedoelstellingen. In 2014 heeft het belanghebbendenmanagement zich verder geconcentreerd rond volgende processen en acties:

- Implementatie van de ondersteuningssystemen voor de milieuvriendelijke energieproductie (berekening van de onrendabele toppen en bandingfactoren).
- Uitwerking van het actieplan hernieuwbare energie 2020/2050.
- Implementatie van het Energierenovatieprogramma 2020.
- Bereiken kwetsbare doelgroepen via middenveldorganisaties.
- EPB-eisen voor ingrijpende energetische renovaties, installatie-eisen en de nieuwe erkenningsregeling voor EPB-verslaggevers.
- Bepalen kostenoptimum, BEN-gebouwen.
- Evaluatie van het energieprestatiecertificatensysteem voor residentiële en publieke gebouwen.
- Nieuwe energiebeleidsovereenkomsten energie-intensieve industrie.

2. Het VEA wil bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten realiseren door een verbetertraject op te zetten

- *Effectindicator: Personeelseffectief van het agentschap in VTE en koppen.*

- *Streefnorm: Status quo aantal VTE's eind 2015 t.o.v. juli 2009 en -5% in koppen in juli 2014 t.o.v. juli 2009, voor zover hiervoor geen andere beslissing werd genomen door de Vlaamse Regering of geen compensatie kan worden gevonden binnen het beleidsdomein of de Vlaamse overheid.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Op schema.*

2.1. Vermindering van de personeelsbehoeften van het VEA voor de processen die in de nutsmatrix voor het agentschap als afstootbare processen of processen met een beperkte meerwaarde voor het Vlaamse energiebeleid worden gecatalogeerd

- *Prestatie-indicator: Personeelsinzet voor processen die volgens de nutsmatrix 2010 een beperkte meerwaarde hebben of als afstootbaar worden gecatalogiseerd.*

- *Prestatienorm: Eind 2015 wordt voor deze processen geen personeel meer ingezet.*

- *Realisatiegraad eind 2014: Op schema.*

In 2013 heeft de Vlaamse Regering beslist dat het personeelsbestand in koppen over de periode juli 2009 – juli 2014 binnen ieder beleidsdomein moet dalen met 6,5%. Het beleidsdomein LNE heeft deze doelstelling net niet bereikt.

Om het toenemende werkvolume met minder personeel binnen de gestelde prestatienormen te kunnen verwerken, optimaliseert het agentschap zijn organisatiebeheersing. Eén element is dat ter voorbereiding van de beheersovereenkomst 2011-2015 het agentschap eind 2010 zijn (deel)processen met beperkte meerwaarde voor de strategische en operationele doelstellingen voor het Vlaams energiebeleid intern heeft geïnventariseerd in een nutsmatrix. Dit met het oog op een verhoogde efficiëntie van de beschikbare personeelsinzet.

Het agentschap heeft zich geëngageerd om de nodige initiatieven te nemen om de personeelsinzet voor de volgende processen af te bouwen, of minstens sterk te verminderen:

- Behandelen van aanvragen van wegovereenkomsten en -vergunningen.
- Adviesverlening aangaande dossiers in het kader van het thema Energie van de Samenwerkingsovereenkomst.

Het eerste proces werd volledig afgebouwd in de loop van 2011. Hiervoor werd een decretaal initiatief genomen.

Het tweede proces werd afgebouwd in de loop 2014.

Het VEA heeft op 12 december 2014 haar kerntakenplan aan het kabinet van de minister bezorgd. De AS-IS-processen die tot de kerntaken van het VEA behoren, zijn opgenomen in het kerntakensjabloon. Als bijlage is bij dit sjabloon voor elk proces een gedetailleerde beschrijving gevoegd. In de managementsamenvatting is beschreven voor welke

kernprocessen een versterking aangewezen is en voor welke kernprocessen een optimalisatie lopende is. Voor een kernproces (kernproces 7 “beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen”) is een afbouwbaarheid aangegeven.

2.2. Jaarlijkse systematische doorlichting van de processen met het oog op mogelijke automatisaties

- *Prestatie-indicator: Jaarlijkse doorlichtingsnota.*
- *Prestatienorm: Jaarlijks beschikbaar op Directieraad van december en bezorgd aan de minister.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd. De doorlichtingsnota 2014 werd op Directieraad van december 2014 goedgekeurd.*

Om efficiëntiewinsten te kunnen boeken, zet het agentschap in op de verdere automatisering van zijn kernprocessen. De voorbije legislatuur werd hierbij in het bijzonder gefocust op een verdere uitbouw van de EPB- en EPC-toepassingen. Daarnaast werden, waar mogelijk, papieren stromen vervangen door elektronische gegevensuitwisseling en digitale tools, met efficiëntiewinsten voor de klanten en het agentschap.

2.3. Uitbouwen van een energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron

- *Prestatie-indicator: Release van de energieprestatiedatabank als authentieke gegevensbron.*
- *Prestatienorm: De energieprestatiedatabank wordt uiterlijk op 31 december 2015 erkend als authentieke bron.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Op schema.*

Een betere dienstverlening door de koppeling van databanken, de integratie van gegevensverkeer en backoffice activiteiten, en de ontwikkeling van een geïntegreerde Vlaamse publieksbalie, is een sleutelproject van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige overheid (invulling ViA-doorbraak Slagkrachtige overheid).

Met de energieprestatiedatabank beschikt het VEA over een elektronische gegevensbron met een schat aan informatie over de energieprestaties van zowel nieuwe als bestaande gebouwen.

Op 9 juli 2013 werd een eerste fase van de nieuwe ontwikkeling voor de energieprestatiedatabank gelanceerd waarbij een koppeling werd gemaakt naar de authentieke bronnen voor de unieke identificatie van natuurlijke personen (via het VKBP) en rechtspersonen (via het VKBO). Bij het aanmelden op de energieprestatiedatabank wordt de identiteit van bestaande en nieuwe gebruikers (zowel energiedeskundigen als verslaggevers) geverifieerd.

Daarnaast werd de energieprestatiedatabank gekoppeld aan de Leer- en Ervaringendatabank (LED) van het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming. Voor bestaande en nieuwe registraties van verslaggevers wordt de correctheid van het diploma behaald na 2000 bij het eerste aanmelden geverifieerd met de diplomadatabank. Voor diploma's behaald voor

2000 moet elke verslaggever zijn diploma elektronisch opladen. Het VEA verifieert dit diploma.

Op 29 november 2013 werd een tweede fase gereleased waarbij ook de aangifteplichtigen in vermeld in de startverklaring en EPB-aangifte worden geverifieerd met de authentieke bron voor natuurlijke personen (VKBP) en rechtspersonen (VKBO).

In 2014 werden bijkomende ontwikkelingen gedaan op de EPB-backoffice zodat de interne handhavingstool van het VEA ook gekoppeld kan worden met de authentieke bron voor natuurlijke personen (VKBP) en rechtspersonen (VKBO) voor de opzoeking van de officiële domiciliegegevens van de aan te schrijven aangifteplichtigen. Begin 2015 zal deze functionaliteit in release gaan.

Het VEA volgt het project over de digitale bouwaanvraag van het beleidsveld Ruimtelijke Ordening op. In het najaar 2014 werd het nieuwe platform gelanceerd door de afdeling Ruimtelijke Ordening: het digitaal loket voor het indienen en behandelen van vergunningsaanvragen en -meldingen. Eind 2014 zou slechts 5 % van de gemeenten aangesloten zijn op dit digitale loket. 38 % van de gemeenten plant dit pas in 2015. Hierdoor werd in 2014 geen verdere actie ondernomen om de energieprestatiedatabank te koppelen aan het centrale vergunningenplatform. Dit staat in 2015 op de agenda.

2.4. Monitoringtool ontwikkelen voor het meten van efficiëntiewinsten

- *Prestatie-indicator: Beschikbaarheid en meting van set van efficiëntie-indicatoren.*
- *Prestatienorm: De efficiëntie-indicatoren zijn beschikbaar en worden jaarlijks gemeten.*
- *Realisatiegraad eind 2014: Gerealiseerd.*

Vanuit verschillende invalshoeken wordt de Vlaamse administratie aangespoord om efficiënter en effectiever te werken. Uitdaging voor de komende jaren is onze inspanningen op dat vlak zichtbaarder en meetbaar te maken.

Het in kaart brengen van de efficiëntie van het functioneren van een Vlaamse administratie is geen evidentie, maar daarom niet minder belangrijk.

Het VEA volgde de werkzaamheden van de werkgroep efficiëntie-indicatoren van het toenmalige CAG op, alsook de andere ontwikkelingen op dit vlak. Het netwerk organisatiebeheersing organiseerde in september 2014 tevens een sessie rond efficiëntie.

De voorbije jaren werd in het VEA ervaring opgedaan met verschillende efficiëntie-indicatoren en het uittesten ervan.

De organisatiedoelstelling inzake het meten van efficiëntiewinsten werd in 2014 geconcretiseerd in het ter beschikking stellen van een 2-meting van een reeks indicatoren om efficiëntiewinsten die op enkele concrete terreinen zijn gemaakt, zichtbaar te maken.

De aanpak binnen het VEA is in het voorjaar toegelicht aan Audit Vlaanderen op een bilateraal overleg.

Uitvoering begroting

(toestand 31 december 2014)

Algemeen

De financiële middelen voor de uitvoering van de beheersovereenkomst van het VEA (entiteit LE0) zijn afkomstig uit de algemene uitgavenbegroting en van het Energiefonds.

Deze middelen vertegenwoordigen quasi alle uitgaven van het beleidsveld Energie.

De middelen zijn verdeeld over de programma's LA (apparaatskredieten) en LE (beleidskredieten) van het uitgavendecreet. Het Energiefonds ressorteert onder programma LE van het middelen- en uitgavendecreet.

De uitgaven waren in 2014 verdeeld over vijf begrotingsartikels:

Apparaatskredieten VEA:

- LE0/1LA-B-2-ZZ/LO - Lonen
- LE0/1LA-B-2-ZZ/WT - Werking en toelagen

Energiebeleidskredieten:

- LE0/1LE-B-2-AA/WT - Werking en toelagen - Milieuvriendelijke energieproductie
- LE0/1LE-B-2-AB/WT - Werking en toelagen - Energie-efficiëntie
- LE0/1LE-B-4-AC/WT - Werking en toelagen - Impulsprojecten energiebeleid (Energiefonds)

De reële uitgaven hadden in 2014 betrekking op 69,5 miljoen euro vastleggingen en 71 miljoen euro betalingen.

Iets meer dan 80% van de middelen werd ingezet voor het ontlasten van de nettarieven die gekoppeld zijn aan de openbardienstverplichtingen (actieverplichtingen) van de netbeheerders, zijnde hun REG-premies, de sociale dakisolatieprojecten, de energiescans en het banken van de groenestroom en warmte-krachtcertificaten.

De benutting van de door het Vlaams Parlement geopende kredieten die niet onderworpen zijn aan een overdraagbaarheid naar volgende jaren (variabele kredieten en vastleggingskredieten met begrotingsruiter), lag op 93%.

6% van de uitgaven waren in 2014 afgedekt door ontvangsten (zowel uit nieuwe vorderingen van 2014 als reeds voorheen openstaande vorderingen) op het Energiefonds.

Detailcijfers tot het niveau basisallocatie

In ondergaande tabellen (respectievelijk voor de apparaatskredieten en beleidskredieten) wordt een opsplitsing gemaakt tot op het niveau van de basisallocaties van de begroting.

De basisallocaties waarvan het niet aangewend saldo op de variabele kredieten (Energiefonds) of vastleggingskredieten kon worden overgedragen naar 2015, zijn gemarkeerd met een sterretje. Behoudens voor het Energiefonds (LE400/418) en voor de groenewarmtecalls (LE413) zijn die overdrachten naar 2015 quasi nihil.

Apparaatuitgaven (in duizend euro)	Vastleggingen	Betalingen
LE0/ILA-F-2-Z/LO – Lonen	4057	4057
LA400 (Lonen)	4057	4057
LE0/ILA-F-2-Z/WT – Werking en toelagen	1332	1791
LA401 (Algemene werkingskosten)	191	190
LA402 (Informatica-werkingskosten)	1125	1418
LA404 (Informatica-investeringen)	16	183
LA403 (Overige investeringen)	0	0
Totaal	5389	5848

Tabel 15: Apparaatuitgaven van het VEA

Energiebeleidsuitgaven (in duizend euro)	Vastleggingen	Betalingen
LE0/ILE-F-4-C/WT – Werking en toelagen – Impulsprojecten energiebeleid	5429	4361
LE400/418 (Energiefonds) *	5429	*4361
LE0/ILE-F-2-A/WT – Werking en toelagen – Milieuvriendelijke energieproductie	3024	3062
LE413 (Groene warmte) *	0	0
LE405 (Subsidie vzw Cogen Vlaanderen)	134	124
LE406 (Subsidie vzw ODE Vlaanderen)	90	82
LE419 (Overige subsidies)	0	56
LE421 (Banking groenestroom- en warmte-krachtcertificaten)	2800	2800
LE0/ILE-F-2-B/WT – Werking en toelagen – Energie-efficiëntie	55.653	57.838
LE401 (Overige werkings- en communicatiekosten)	379	420
LE403 (Overeenkomsten)	462	458
LE414 (Sociale dakisolatieprojecten) *	1160	1160
LE417 (Energiescans) *	4646	4646
LE409 (Energiepremies woningen) *	48.878	50.784
LE412 (Subsidies aan SVK's - uitdovend)	0	187
LE408 (Demonstratieprojecten - uitdovend)	0	0
LE407 (Overige subsidies)	36	92
LE411 (Waarborgstellingen leningen oud-FRGE)	0	0
LE420 (Rentesubsidies aan lokale entiteiten voor leningen oud-FRGE)	91	91
Totaal	64.106	65.261

Tabel 16: Energiebeleidsuitgaven beheerd door het VEA

Detailcijfers van het Energiefonds

Het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziet in de oprichting van het Energiefonds (begrotingsfonds in de zin van artikel 12 van het Rekendecreet). Aan dit fonds zijn een aantal administratieve geldboetes toegewezen in het kader van het handhavingsbeleid van:

- de energieprestatieregelgeving;
- de energieprestatiecertificatensystemen (publieke gebouwen, bestaande residentiële gebouwen en bestaande niet-residentiële gebouwen);

- de groenestroom- en warmte-kraachtcertificatensystemen;
- de overige elementen van de energiemarktwerking.

Er zijn ook een beperkt aantal retributies voorzien in kader van het centraal examen voor energiedeskundigen.

De toegewezen ontvangsten op zowel de nieuwe vorderingen van 2014 als de oude vorderingen bedroegen in 2014: 4004 k.euro (2013: 9884 k.euro - 2012: 2090 k.euro - 2011: 1088 k.euro - 2010: 855 k.euro).

Deze inkomsten zijn verdeeld als volgt:

- 1.942 k.euro (handhaving energieprestatieregelgeving);
- 98 k.euro (handhaving energieprestatiecertificatensystemen);
- 1.898 k.euro (handhaving energiemarktwerking waaronder niet-inlevering groenestroom- en warmte-kraachtcertificaten);
- 46 k.euro (retributies ikv centraal examen energiedeskundigen);
- 20 k.euro terugstortingen en diverse ontvangsten.

Onderliggend kan worden meegegeven dat nieuwe vorderingen uit de handhaving van de energieregelgeving elk jaar stelselmatig dalende zijn.

De uitvoering van de begroting 2014 geeft volgende resultaten inzake de beschikbare middelen, de afbouw van het encours op openstaande vastleggingen en de overgedragen saldo's van het Energiefonds.

Kredieten (in duizend euro)	Energiefonds	Onbelaste vastleggingskredieten	Som belaste en onbelaste betalingskredieten	Evolutie encours
Overgedragen saldo 1.1.2014		8673	21.577	12.905
Inkomsten		4004	4004	n.v.t.
Annuleringen encours vorige jaren		1754	n.v.t.	-1754
Uitgaven		-5429	-4361	1069
Over te dragen saldo 1.1.2015		9002	21.221	12.219

Tabel 17: Financiële bewegingen op het Energiefonds in 2014

Personeel

- 1. Personeelsbestand (toestand 31 december 2014)**
- 2. Personeelsplan (toestand 31 december 2014)**

Voor bovengaande, zie bijlage van het Ondernemingsplan 2015 beschikbaar op:
http://www.energiesparen.be/over_vea

Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen

Overzicht schriftelijke vragen waarvoor in 2014 inhoudelijke input werd gegeven

<u>NR</u>	<u>Titel</u>	<u>Datum ontvangst</u>	<u>Uiterste antwoorddatum</u>	<u>Antwoord-datum</u>
167	Distributienetbeheerders - Premies zonneboilers	07/01/2014	15/01/2014	08/01/2014
169	Energieprestatiecertificaten - Correctheid (2)	07/01/2014	15/01/2014	14/01/2014
170	Energiedeskundigen - Invoering eenheidstype	07/01/2014	15/01/2014	14/01/2014
173	Bio methaan als energiebron - Initiatieven	07/01/2014	15/01/2014	13/01/2014
174	Efficiënt energiegebruik in bedrijven - Premies	07/01/2014	15/01/2014	13/01/2014
180	Energiedecreet - Arrest grondwettelijk hof	09/01/2014	17/01/2014	10/01/2014
203	Begroting 2013 - Betaaltekorten	10/01/2014	07/02/2014	07/02/2014
205	Vlaamse overheid - Uitstaande facturen	13/01/2014	14/02/2014	14/02/2014
119	Vlaamse administratie - Herstructurering entiteiten	14/01/2014	20/01/2014	14/01/2014
236	Vlaamse Overheid - Jaarverslagen	14/01/2014	23/01/2014	14/01/2014
146	DBFM-contracten - Beschikbaarheidsvergoeding	15/01/2014	17/01/2014	15/01/2014
210	Energieprestatie-eisen - Uitzonderingen	15/01/2014	29/01/2014	29/01/2014
212	Vlaamse overheidsgebouwen - Energie-efficiëntie	16/01/2014	22/01/2014	22/01/2014
214	Groenestroomcertificaten - Bandingfactoren bij ombouw elektriciteitscentrales	16/01/2014	22/01/2014	22/01/2014
223	Kosten groenestroomcertificaten - Uitgestelde doorrekening	17/01/2014	23/01/2014	22/01/2014
204	Vlaamse overheid - Betaling facturen	20/01/2014	28/01/2014	27/01/2014
271	Vlaamse overheid - Infolijn 1700	20/01/2014	28/01/2014	22/01/2014
231	Vlaamse overheid - Dienstvoertuigen	22/01/2014	21/02/2014	21/02/2014
234	Hernieuwbare energie - Stand van zaken	23/01/2014	31/01/2014	30/01/2014
236	REG-actieplannen netbeheerders - Primaire energiebesparing 2012	23/01/2014	31/01/2014	29/01/2014
159	Vlaamse overheid - Financiële situatie ondersteunde verenigingen	27/01/2014	27/01/2014	27/01/2014
237	Projecten met overheidssteun - Oost-Vlaanderen	27/01/2014	31/01/2014	27/01/2014
243	Windturbines - Rol van de provincies	27/01/2014	04/02/2014	31/01/2014
255	Hernieuwbare energie - Langetermijnvisie en actieplan	31/01/2014	05/02/2014	05/02/2014
262	Energie winstcalculator - Gebruik in 2013	04/02/2014	12/02/2014	05/02/2014
268	Energiearmoede - Oplaadpunten budgetmeter	05/02/2014	11/02/2014	05/02/2014
266	Projecten met overheidssteun - Vlaams-Brabant	06/02/2014	10/02/2014	10/02/2014
270	Verkavelingsaanvraag nabij hoogspanningsleiding - Gezondheidsrisico	07/02/2014	20/02/2014	07/02/2014
225	Uitstaande facturen	10/02/2014	11/02/2014	10/02/2014

279	Vlaamse overheid - Buitenlandse reizen	14/02/2014	24/02/2014	14/02/2014
282	Vlaamse overheid - Contracten met beveiligingsfirma's	14/02/2014	24/02/2014	14/02/2014
284	Vlaamse Overheid - Studieopdrachten	14/02/2014	24/02/2014	18/02/2014
285	Vlaamse overheid - Rechtsgedingen	14/02/2014	24/02/2014	18/02/2014
291	Woningadvertenties - Energiescore	18/02/2014	28/02/2014	28/02/2014
294	FRGE-lening - Gewestwaarborg	24/02/2014	05/03/2014	04/03/2014
297	FRGE-lening - Sociale kwetsbare groepen	24/02/2014	05/03/2014	04/03/2014
299	Sociale dakisolatieprojecten - Premies	24/02/2014	05/03/2014	05/03/2014
305	EPB-eisen - Sancties bij niet-naleving	24/02/2014	05/03/2014	26/02/2014
306	Energieprestatiecertificaten - Controles	24/02/2014	05/03/2014	28/02/2014
463	Vlaamse overheid - Schadeclaims	05/03/2014	11/03/2014	11/03/2014
310	Vlaamse overheid - Vlaams Fonds voor de Lastendelging	05/03/2014	12/03/2014	12/03/2014
326	Energieopwekking uit korte-omloophout - Ondersteuning	06/03/2014	14/03/2014	14/03/2014
328	Waterkracht - Minimumsteun	06/03/2014	14/03/2014	07/03/2014
388	Vlaamse overheid - Nieuwe huisstijl	06/03/2014	12/03/2014	07/03/2014
501	Vlaamse overheid - Waarborgregelingen	06/03/2014	21/03/2014	11/03/2014
335	Groenestroom- en WKK-certificaten - Uitgestelde kostprijs	13/03/2014	11/04/2014	11/04/2014
336	Energiearmoede - Oplaadpunten (2)	14/03/2014	21/03/2014	20/03/2014
350	Hoogspanningscabines - Risicoanalyse	24/03/2014	03/04/2014	24/03/2014
362	Vlaamse overheid - Inschakelen gerechtsdeurwaarders	26/03/2014	07/05/2014	07/05/2014
363	Vlaamse overheid - Inschakelen advocaten	27/03/2014	07/05/2014	07/05/2014
371	Energiepremies 2013 - Stand van zaken	28/03/2014	10/04/2014	02/04/2014
373	Energiepremies 2014 - Stand van zaken	28/03/2014	10/04/2014	02/04/2014
354	Vlaamse overheid - E-government	28/03/2014	16/04/2014	17/04/2014
380	Energieprestatiecertificaat - Klachten	08/04/2014	29/04/2014	28/04/2014
381	Energiedeskundigen - Kwaliteitscontrole	08/04/2014	29/04/2014	29/04/2014
383	Energiezuinige woningen	08/04/2014	29/04/2014	17/04/2014
384	Energieprestatiecertificaten - Controle en boetes	08/04/2014	29/04/2014	28/04/2014
386	Windturbines - Stand van zaken	08/04/2014	29/04/2014	17/04/2014
387	Particuliere windturbines	08/04/2014	29/04/2014	17/04/2014
5	Provincie Limburg - Projecten met overheidssteun	02/09/2014	17/09/2014	12/09/2014
10	Vergisting bermgras - Initiatieven	04/09/2014	11/09/2014	08/09/2014
16	LED-verlichting - Gezondheidsrisico's	18/09/2014	29/09/2014	24/09/2014
18	Biomassacentrale Max Green Gent - Groenestroomcertificaten	18/09/2014	29/09/2014	22/09/2014
4	Vlaamse overheid - Telewerken	26/09/2014	24/10/2014	09/10/2014
3	Budgetmeters - Oplaadpunten	29/09/2014	07/10/2014	06/10/2014
5	Premie netbeheerders warmtepomp - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
6	Premie netbeheerders dak- of zoldervloerisolatie - Stand van zaken (3)	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
7	Premie netbeheerders condensatieketel - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
8	Premie netbeheerders vloer- en kelderisolatie - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
9	Premie netbeheerders na-isolatie spouw- of buitenmuren - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
10	Premie netbeheerders hoogrendementsglas - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	03/10/2014
11	Premie netbeheerders zonneboiler - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	07/10/2014

12	Energiescans - Stand van zaken	29/09/2014	08/10/2014	07/10/2014
13	Huurwoningen, Dakisolatie	29/09/2014	08/10/2014	07/10/2014
16	Afkoppelingsplan elektriciteit - Gevolgen voor Vlaamse overheid	03/10/2014	13/10/2014	07/10/2014
18	Afschakelplan - Gevolgen voor de veehouderij - Energieoverleg	03/10/2014	31/10/2014	31/10/2014
19	Energiescan - Heroriëntering middelen	09/10/2014	17/10/2014	09/10/2014
23	Afschakelplan - Gevolgen voor warmtekrachten en biomassacentrales	13/10/2014	17/11/2014	12/11/2014
25	Vlaamse overheid – Betaling facturen	13/10/2014	17/11/2014	17/11/2014
24	Energiescans - Heroriëntering	14/10/2014	20/10/2014	15/10/2014
27	Energiescans - Heroriëntering - Rol energiesnoeiërs	15/10/2014	22/10/2014	16/10/2014
43	EU-energiedoelstellingen 2020 - Premiebeleid	27/10/2014	06/11/2014	03/11/2014
44	Energiebesparing - Actie "Nuon Club Competitie"	03/11/2014	13/11/2014	05/11/2014
47	Stijging energiefactuur - Landbouwsector	03/11/2014	13/11/2014	13/11/2014
50	Studentenkamers - Energieprestatiecertificaat	04/11/2014	12/10/2014	10/11/2014
54	Rooilijndecreet - Gevelisolatie	07/11/2014	18/11/2014	12/11/2014
58	Afschakelplan - Sensibilisering gemeenten	13/11/2014	25/11/2014	13/11/2014
62	Vlaams Energieagentschap - Actieplan bijna-energie neutrale gebouwen	20/11/2014	04/12/2014	26/11/2014
66	Vlaamse overheid - Uitstaande facturen	21/11/2014	19/12/2014	19/12/2014
67	Sociale huisvesting - Projectoproep microwarmtekrachtinstallatie	25/11/2014	05/12/2014	28/11/2014
68	Windturbines - Stand van zaken	26/11/2014	09/12/2014	02/12/2014
69	Isolatie schoolgebouwen - Investerings	28/11/2014	08/12/2014	09/12/2014
70	Windenergie - Stand van zaken	28/11/2014	11/12/2014	10/12/2014
71	Energiescans - Opvolgingsscans type 2	28/11/2014	11/12/2014	10/12/2014
73	Blue Energy - Onderzoek	04/12/2014	16/12/2014	12/12/2014
78	Vlaams Energieagentschap - Terugvordering groenestroomsubsidies	10/12/2014	07/01/2015	19/12/2014
79	E-peil nieuwbouw of verbouwing - Berekening	09/12/2014	17/12/2014	16/12/2014
80	Windturbines - Oost-Vlaanderen	12/12/2014	07/01/2015	12/12/2014

Overzicht vragen om uitleg, actuele vragen en interpellaties waarvoor in 2014 inhoudelijke input werd verstrekt

<u>Nr</u>	<u>Titel</u>	<u>Datum ontvangst</u>	<u>Uiterste antwoorddatum</u>	<u>Antwoord-datum</u>
660	De controles van energiedeskundigen en de besluiten die de minister daaruit trekt	09/01/2014	13/01/2014	10/01/2014
888	De stand van zaken in de zaak van Essent tegen het Vlaamse Gewest naar aanleiding van een nieuw negatief advies van de advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie met betrekking tot ongeldige groenestroomcertificaten	30/01/2014	03/02/2014	03/02/2014
900	De plannen voor en de impact van twee nieuwe biomassacentrales te Genk en Gent en over de visie van de Vlaamse Regering met betrekking tot de groenestroomcertificaten die deze centrales zullen genereren	06/02/2014	10/02/2014	10/02/2014
920	De steun aan twee projecten van biomassacentrales in Genk en Gent	06/02/2014	10/02/2014	10/02/2014

1014	De energiebeleidsovereenkomst (EBO) voor energiezuinig bouwen	21/02/2014	27/02/2014	21/02/2014
53	De overdracht van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE)	02/10/2014	08/10/2014	08/10/2014
139	Budgetten voor energiescans en dakisolatie	09/10/2014	10/10/2014	10/10/2014
185	Toekomst van de energiescans	09/10/2014	10/10/2014	10/10/2014
198	FRGE-leningen	09/10/2014	10/10/2014	10/10/2014
241	De energiebeleidsovereenkomst voor energiezuinig bouwen	16/10/2014	17/10/2014	17/10/2014
71	Afbouw van premies voor dakisolatie en beglazing	05/11/2014	05/11/2014	05/11/2014
(interpellatie)	Verwachte stijging energiefactuur door het groenestroombeleid van de voorbije zittingsperiodes en de maatregelen die de Vlaamse Regering in dit verband neemt			